

”Ope, voidaanko soittaa orkesteria?”

Multi-instrumenttiopetus

Anna Degerman

OPINNÄYTETYÖ
Marraskuu 2021

Musiikin ylempi tutkinto-ohjelma
Musiikkipedagogi (ylempi AMK)

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Musiikin ylempi tutkinto-ohjelma
Musiikkipedagogi (ylempi AMK)

DEGERMAN, ANNA:
"Ope, voidaanko soittaa orkesteria?"
Multi-instrumenttiopetus

Opinnäytetyö 62 sivua.
Marraskuu 2021

Multi-instrumenttiopetus on uudenlainen opetuskokonaisuus, joka on kehitetty musiikin alkeisopetukseen. Siirtyä musiikkileikkikoulusta soitinopetukseen käydään liian nopeasti, jolloin oppilas ei ehdi saada tarpeeksi kattavaa kuvaa soittimista, eikä pääse kokeilemaan niitä rauhassa ajan kanssa.

Musiikin alkeisopetuksessa helposti jätetään huomioimatta yksilön tarpeet, kun monelle niin tärkeä musiikin ilmiön tutkiskelu puuttuu. Jotta lapsella olisi tarpeeksi tietoa soittimista ja rauha muodostaa oma mielipiteensä siitä mitä hän haluaisi aloittaa soittamaan, on vuosi tarpeellinen ajanjakso. Multi-instrumenttiopetuksessa käydään opetusvuoden aikana läpi eri soitinperheitä, tutustutaan musiikkiin ilmiönä, sävelletään ja improvisoidaan. Kannustaen, seuraten ja ohjaten lasta suoriutumaan oman luovuutensa avulla saaduista tehtävistä. Lapsen varhainen kehitys on suuri vaikuttaja hänen tulevaisuudelleen, siksi tämä vaihe onkin niin tärkeä musikaalisen lahjakkuuden herättämisen kannalta. Kokeilemalla mahdollisimman paljon erilaisia soittimia ennen kuin siirtyä soitinopetukseen, voidaan välttyä siltä, että jossain vaiheessa huomataan, ettei kyseinen soitin tuekaan yksilön luontaisia kykyjä tai preferenssejä soittamisen kannalta.

Multi-instrumenttiopetus on myös muutakin kuin yksilökohtainen harrastus, sillä siinä eritoten kannustetaan perhettä tulemaan mukaan tukemaan lastaan näissä musiikinopetuksen varhaisissa vaiheissa. Läheisten tuki ja yhteinen mielenkiinto harrastukseen toimii myös motivaattorina soittoläksyjä tehdessä. Ympäristön tuki ja hyväksyntä ovat tärkeitä lapsen säveltämisen ja improvisaation kannalta, jotta lapsi uskaltaa tuoda itseään esille. Multi-instrumenttiopetus ei kilpaile perinteisen soitinopetuksen kanssa, vaan toimii hyvänä esiasteena sille. Tällöin lapsi saa kauaskantoisia työkaluja, kuten itsetunnon ja esiintymistaitojen kasvua. Mielikuvitus ja luovuus ovat opetuksen keskiössä, sillä ne ovat olennaisimpia osia kaikessa opetuksellisessa toiminnassa. Opetuksessa käytetään mielikuvia ja tarinallisuutta tukemassa opetusta. Ilmiöpohjaisella opetuksella tarkoitetaan, että Multi-instrumenttiopetus ei ole rajattu vain soittimiin. Siinä käydään läpi soittimien historiaa, mitä ääni on ja luodaan ymmärrystä musiikista kokonaisuutena.

Avainsanat: luovuus, ilmiöoppiminen, kuvallisuus musiikinopetuksessa, improvisointi

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Master`s Degree Programme in Music

DEGERMAN, ANNA:
"Teacher, Can we Play Orchestra?"
Multi-instrumental Teaching

Master's thesis pages 62.
November 2021

Multi-instrumental teaching is a new music teaching method, to be used in early stages of music education. The transfer from a musical playschool to normal instrumental teaching is too fast for a young child to be able to obtain a significant perspective of a large variety of instrumental families, nor is the child able to try them with a sufficient amount of time.

The needs of an individual are often not noticed in early childhood music education, if the phenomenon of music is not studied. Time for a full year with multi-instrumental studies is very important for a child to develop their own opinion of a favorable instrument to learn.

Multi-instrumental studies do not compete with traditional music education in instrumental studies, but instead give a good start for them. After that, a child has tools to maintain good musical self-esteem, respect for their own creative self, and courage to play in front of an audience in the future as well. Imagination and creativeness are the core of multi-instrumental teaching. As a phenomenon-based teaching also meant to be taught together with the history of instruments, scientific aspect of musical phenomenon and to bring understanding of music being one united entity.

Keywords: creativity, phenomenon-based learning, pictural aspect in teaching, improvisation

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	PEDAGOGISET TAUSTAT MULTI-INSTRUMENTTIOPETUKSELLE .	6
	2.1 Luova intuitio.....	6
	2.2 Kuvallisuus ja tarinallisuus oppimisen tukena	6
	2.3 Mielikuvituksen merkitys oppimisessa	7
	2.4 Ilmiöoppiminen.....	8
	2.5 Moniaistisuus opetuksessa	9
	2.6 Improvisaatio	10
	2.7 Lasten säveltäminen.....	11
	2.8 Luovuus	12
3	MULTI-INSTRUMENTTIOPETUS	14
	3.1 Miten Multi-instrumenttiopetus sai alkunsa.....	14
	3.2 Soitinten jakautuminen lukuvuodelle	16
	3.3 Multi-instrumenttiopetus	17
	3.3.1 Perhekohtaisuus.....	17
	3.3.2 Harjoittelumotivaatio	18
	3.3.3 Soittimen valinta	19
	3.3.4 Kaikenlaisille oppijoille.....	22
	3.3.5 Musiikkia ilmiönä.....	23
	3.3.6 Luovuus.....	25
	3.3.7 Multi-instrumenttiopetuksen jatko	29
	3.3.8 Oman orkesterin luominen	30
	3.3.9 Oppitunnin rakenne	32
4	OTE MULTI-INSTRUMENTTIOPETUKSESTA.....	34
	4.1 Vaskien esittely.....	34
	4.2 Käyrätorvi.....	36
	4.3 Pasuuna.....	39
	4.4 Trumpetti.....	42
	4.5 Tuuba.....	46
5	LASTEN SÄVELTÄMINEN MULTI-INSTRUMENTTIOPETUKSESSA	49
	5.1 Kuvasta melodiaksi.....	49
	5.2 Kuvallisuus ja säveltäminen	51
6.	POHDINTA	60
	LÄHTEET	62

1 JOHDANTO

Me tiedämme, kaikki kuinka vaikeaa on valita vain yksi kiva asia monen kivan asian joukosta. Tämä lause kiteyttää soitinvalinnan vaikeuden, johon törmäämme, kun siirtymä soitinopetukseen tulee ajankohtaiseksi. Tämän vuoksi soittimet saattavat vaihdella useastikin musiikkiopintojen aikana, kun nuori etsii vielä sitä soitinta, joka puhuttelee eniten ja johon oppilaan henkilökohtaiset edellytykset ovat vahvimmat. Työskennellessäni pitkään erityisoppilaiden parissa, olen tullut siihen tulokseen, että oppilaan yksilölliset tarpeet, henkilökohtainen motoriikka ja oma mielipide siitä, mikä on kivaa, ovat monesti vaikea kombinaatio. Sillä kaikilla meillä on vahvuuksia ja heikkouksia, eikä niitä aina ole helppo tunnistaa. Multi-instrumenttiopetus pyrkii antamaan työkaluja musiikin alkeisopetuksessa, jolloin oppilaalla olisi paremmat eväät jatkaessaan soitinopetukseen.

Soittimen valinta, harjoittelumotivaatio, säveltämisen aloitus ja sen harjoittelu, improvisaatio ja vanhempien mukana olo ovat Multi-instrumenttiopetuksen kulmakiviä. Lisänä vielä se, että metodi soveltuu aivan kaiken tasoisille ja erilaisista lähtökohdista tuleville oppilaille. Oman orkesterin luominen tunneilla tuo luovuuden, kuuntelun ja improvisaation käyttöömme helposti ja opettaa oppilaalle varmuutta omasta musiikin luomisesta ja sävelten sekä melodian hahmottamisesta. Nämä ovat niitä ydinasioita, joihin multi-instrumenttiopetuksen kautta haluan vastata. Kokonaisuutena se ei ole vain erilaisten soittimien läpikäymistä, vaan samalla herätellään oppilaiden luontaisia kykyjä: kuten luovuutta, ongelmanratkaisutaitoa ja musikaalista koordinaatiota. Samalla herätellään lasten kiinnostusta musiikillista ilmiötä kohtaan, koska haluamme saada oppilaalle mahdollisimman laajan käsityksen ja tuntuman musiikin perusteista jo ensimmäisenä vuonna. Motivaatio musiikin pitkäaikaiseen harrastamiseen tulee niiden aspektien kautta, joita kuvaan työn edetessä.

Opinnäytetyön ja Multi-instrumenttiopetuksen tarkoitus ei ole korvata perinteistä musiikinopetusta, vaan näyttää muita tapoja opiskella musiikkia ja tarjota mahdollisuus erilaiseen ja luovaan opetukseen niille, jotka sitä haluavat sekä tarvitsevat.

2 PEDAGOGISET TAUSTAT MULTI-INSTRUMENTTIOPETUKSELLE

2.1 Luova intuitio

Intuitiotutkija Asta Raami (2016) mainitsee teoksessaan, intuitio on yksi tärkeä osa ihmistä, se on kyky oivaltaa asioita välittömästi, ilman että intuitiiviselle ajatukselle tarvittaisiin suoraa käsitteellistä pohjaa. Intuitiivinen ajatus rakentuukin ihmisaivojen supertietokoneessa eli alitajunnassa. Intuitio itsessään ei ole vain näppituntumaa vaan sen perusta rakentuu kaikkeen aivojen aikaisemmin oppimaan tietoon, vaikka sitä olisikin jälkikäteen hankala selittää. Intuitio ei kuitenkaan ole vain lahja, joka on vain tietyillä henkilöillä, vaan se on esiintyvä ominaisuus meissä jokaisessa. (Raami 2016, 9-17.)

Intuitiotutkija Asta Raami (2016) jatkaa teoksessaan, että kaikki meistä on intuitiivisia ja meillä jokaisella on monenlaisia sisäisen tietämisen tapoja. Intuition ylivertaisuus analyyttiselle ajattelulle, on sen nopeudessa, monimutkaisessa ongelmanratkaisukyvyssä ja kyvyssä saada meidät visioimaan sellaista, mihin looginen ajattelu ei yllä. Musiikkia varhaisissa vaiheissa tehdään analyyttisen ajattelun pohjalta, kunnes intuitio pienin askelin astuu kuvioihin. Soittajan ei enää tarvitse miettiä yhtä paljon tekemisiään kuin aikaisemmin, vaan intuition mukana musiikki alkaa elämään soittajan mielessä. Omaa intuitiota on kuitenkin hankala kehittää, mikäli ei ole vielä oppinut tunnistamaan milloin oma ajattelu on intuitiivista ja milloin analyyttistä. Siksi on tärkeää oppia jo nuorena tunnistamaan, kehittämään ja hyödyntämään näitä ajattelun eroavaisuuksia. (Raami 2016, 9–17.)

2.2 Kuvallisuus ja tarinallisuus oppimisen tukena

Judson & Egan (2005, 2) painottaa että ”Tarina on yksi voimakkaimmista kognitiivisista työkaluista, joka oppilailta on käytössään mielikuvitukselliseen tapaan käsitellä tietoa”. Tarinat ja mielikuvat ovat työkaluja, joiden avulla on mahdollista välittää suuria määriä tietoa tavalla, joka on mielenkiintoinen ja

helppo käsitellä. Mielikuvat antavat paljon enemmän pohjaa ajattelulle kuin pelkästään teoreettiset neuvot, mielikuvissa oppilas liittää aistimuksia opetettavaan sisältöön mikä parantaa asian ymmärtämistä ja muistamista. Kyky luoda tarkkoja ja monipuolisia kuvia on ihmismielen yksi keskeisistä ominaisuuksista, eikä mielikuvitusta voisi olla olemassa ilman tätä. Kun tuodaan mielikuvituksen merkitystä esille oppimisessa, herättää se kysymyksiä siitä, miten mielikuvia tulisi sisällyttää opetukseen. Usein tämä jää opetuksessa huomioimatta, vaikka mielikuvat ovat tärkeä osa kommunikaation merkitystä ja kerrotun asian perinpohjaista ymmärrystä. (Judson & Egan 1992, 2–4, 9–10.)

Niinpä opettajan tulisi kyetä hyödyntämään ihmismielen kykyä käyttää mielikuvia ymmärryksen ja opetuksen tukena samalla auttaen oppilasta kehittämään omaa mielikuvitustaan. Juuri nämä mielikuvat ovat niitä elementtejä, jotka voivat kantaa opetettavaa sisältöä elävästi ja kaikkein tehokkaimmin oppilaan ymmärrykseen. Tarinallisuus antaa samanlaisia aspekteja kuin mielikuvat, sillä ne saavat meidät itse näkemään tarinan omassa mielikuvituksessamme. (Judson & Egan 1992, 2–4, 9–10.) ”Tarinoilla on kyky muokata todellista sisältöä ja myös fiktionaalista materiaalia, se on juuri tämä todellisen maailman tarinallinen muotoilu, josta saadaan eniten arvoa opetukselle” (Egan 2005, 2).

2.3 Mielikuvituksen merkitys oppimisessa

”Ihmiskuntamme suurin tavoite tulisi olla luoda vapaita ihmisiä, jotka kykenevät luomaan elämälleen merkityksen ja suunnan. Mielikuvitus, totuus ja vastuuntunto ovat kolme elementtiä, jotka luovat opetuksen perustan.” (Steiner, n.d.)

Mielikuvitus jakaa paljon keskeistä sisältöä tarinallisuuden ja mielikuvien merkityksestä opetuksessa, sillä nämä kaksi elementtiä konkretisoivat mielikuvitusta opetuksessa. Mielikuvitus itsessään on minkä vain todella opettavaisen kokemuksen sydän, ei vain perusasioiden kertaamista, kurinalaista ajattelua tai rationaalista tutkimista. Ei se myöskään ole taidetta, mutta silti ydin opetuksen kaikilla osa-alueilla. Se ei ole jotain millä koristellaan vapaa-aikaa, vaan hyvin pragmaattinen ydin kaikelle ihmisen tehokkaalle ajattelulle.

Mielikuvituksen käyttäminen ei ole vaihtoehtoista opetusta, jonka voidaan nähdä kilpailevan muiden väitteiden kanssa, vaan se on edellytys mille vain opetukselliselle toiminnalle. (Egan & Nadaner 1988, 9.)

Mielikuvitus aiheena on aina läsnä, mutta harvoin tutkijoiden käsittelemä, koska se nähdään liian leikkisänä ja subjektiivisena. Silti tutkimukset osoittavat, että mielikuvituksen tulisi olla keskellä eikä vain reunalla aina kun millään tavalla lähestytään ihmisen ajattelua sekä toimintaa. (Zittoun & Gillespie 2015, 12.)

Koska ilman mielikuvitusta ei luovuutta voi olla olemassa, pelkkä mielikuvitus ei itsessään vielä lupaa kenellekään luovuutta. Vaan oppilaat tarvitsevat tukevan ympäristön mikä ruokkii heidän omaa mielikuvitteellista ajattelua luodakseen luovuutta. (Gottlieb, Hyde, Immordino-yang & Kaufman, 2019, 721.)

Mikäli haluamme rakentaa suhteellisen vahvan perustan oppilaiden luovuudelle, tulee meidän laajentaa kokemuksia, joita tarjoamme oppilaille. Kaiken muun ollessa tasapainossa, mitä enemmän oppilas näkee, kuulee ja kokee, sitä enemmän hän tietää ja omaksuu. Mitä enemmän todellisuuden elementtejä hän kokee sitä tehokkaampi, on hänen mielikuvituksellinen toimintansa. (Vygotsky, 1931/2004, 15.)

2.4 Ilmiöoppiminen

Ilmiöoppiminen on opetussuunta, jossa tarkastellaan asioita kokonaisvaltaisesti ja oppiainerajoja rikkovalla tavalla. Ilmiöoppimisella asiat opetetaan laaja-alaisella tavalla, jotta oppilaat oppivat hahmottamaan erilaisia asia yhteyksiä ja luomaan asioista omia johtopäätöksiä. Musiikin saralla, ilmiöpohjaisessa oppimisessa tarkastellaan musiikkia kokonaisvaltaisena ilmiönä. Tämä tarkoittaa sitä, että musiikinopetuksessa opetetaan soittamaan, kuuntelemaan, ymmärtämään erilaisia soittimia, niiden historiaa ja mitä ääni oikeastaan on. Oppilas saa tästä paljon enemmän sisältöä, kuin pelkästään hienomotoriikan ja ulkoa muistamisen harjoitteista. Oppilaan ymmärtäessä mitä musiikki todellisuudessa on, herättää se heissä aivan uudenlaista mielenkiintoa

soittamista ja musiikkia kohtaan. (Naik 2019, 23–27, 70.) Tutkijat ja asiantuntijat (Mattila & Silander 2015; Lonka 2018; Moilanen 2015), ovat yleisellä tasolla tulleet yhteisymmärrykseen siitä, että ilmiöpohjainen oppiminen on positiivinen ja oikea suunta opetuksen kehittämisessä paremmaksi.

Ilmiöpohjainen oppiminen on jo pidempään ollut käytössä korkeamman asteen oppilaitoksissa, kuten yliopistoissa ja korkeakouluissa. Suomessa ilmiöpohjainen oppiminen on korostunut etenkin varhaiskasvatuksessa ja opetushallitus on vuonna 2017 liittänyt epäsuoria viitteitä ilmiöpohjaisesta oppimisesta uuteen varhaiskasvatussuunnitelmaansa. (Stenroos 2017, 2.) Suomalainen opetusjärjestelmä on saanut tästä kansainvälistä huomiota ja Suomi tunnetaankin ulkomailla ilmiöpohjaisen oppimisen yhtenä kärkimaana (Drew 2020).

2.5 Moniaistisuus opetuksessa

Moniaistisessa opetuksessa opettaja tuottaa opetusta tunto-, näkö-, kuulo- ja hajuaistia hyödyntäen sitoen näistä saatuja tuntemuksia opetettuun materiaaliin. Musiikki itsessään on jo hyvin moniaistillista, eikä hajuaistilla ole oikein käytännöllistä painoarvoa musiikin opetuksessa. Näitä asioita kuitenkin on hyvät korostaa musiikinopetukseen niin, että oppilaalla on aikaa peilata kokemiaan aistimuksia opetettavaan materiaaliin. Juuri näiden aistien ja ajattelun yhteisvaikutuksesta multiaistilliset opetustekniikat saavat voimansa. Kaksi opettajien suurinta haastetta tulevana vuosina ovat opetukseen panostaminen ja oppilaiden saavutukset. Moniaistilliset opetustekniikat antavat tehokkaan ja helposti mukautettavan tavan käsitellä näitä molempia. Moniaistinen opetus itsessään on hyvin yksinkertainen. Kun oppilaat käyttävät enemmän kuin yhtä aistia kerrallaan, ovat he intensiivisemmässä vuorovaikutuksessa opetettavan materiaalin kanssa ja näin säilyttävät oppimansa asiat pidemmän ajan. (Baines 2008, 10.)

Ihmismieli ei ole kehittynyt toimimaan ja oppimaan vain käyttäen yhtä aistia, koska ihminen kokee maailmaa jatkuvasti käyttäen kaikkia aistejaan kerrallaan.

Niinpä aistien yhteiset vuorovaikutukset ovat kaikkialla hermostossa ja aistit ovat yhteistyössä heti havaitun asian käsittelyn alkuvaiheessa. Yhteen aistiin painottuvat opetustekniikat voivat aiheuttaa oppijalle luonnottoman tilan. Välttämättä täysin ihmisen moniaistillisen oppimisjärjestelmän, jonka ihminen on kehittänyt evoluution saatossa optimaalisimmaksi. (Shams & Sheitz 2008, 1.)

Shams ja Sheitz (2008, 1.) väittääkin että tämän moniaistillisen oppimisjärjestelmän puitteissa, moniaistilliset harjoitteet hyödyntävät paremmin luontaista järjestelmää tuottaen parempia ja tehokkaampia oppimistuloksia kuin vain yhtä aistia käyttävät harjoitteet.

2.6 Improvisaatio

Improvisaatiota esiintyy kaikkialla missä tarvitaan luovaa osaamista, niin musiikissa, teatterissa kuin arjen askareissa. Creative Thinking in Music – MCTM II (Webster 1987, 1994) tutkimuksessa tehtiin puolen vuoden opetussuunnitelmat, joilla mitattiin lasten luovaa ajattelua neljän musikaalisen parametrin perusteella. Analyysi osoitti improvisaation vaikuttavan huomattavasti luovan ajattelun kehitystä; varsinkin musikaalista joustavuutta, omaperäisyyttä ja syntaksia lasten luodessa musiikkia. (Koutsopidou & Hargreaves 2009, 251.)

Guilford (1975, 49) väittää että tärkeää olisi tunnistaa niitä lapsia ja nuoria, jotka omaavat erityisiä kykyjä. Kuitenkin kiinnostus on siirtynyt erityisten osaajien tunnistamisesta rohkaisemaan kaikkia oppijoita kehittämään luovaa potentiaaliaan (Hargreaves 1989; Folkestad, Lindström & Hargreaves 1997). Aina tulee olemaan lapsia, joiden persoonallisuus sisältää sellaisia elementtejä, mitkä mahdollistavat heidän kasvunsa luoviksi aikuisiksi. Koutsopidou ja Hargreaves (2009) tutkimuksensa perusteella kuitenkin painottavat, että on tärkeää antaa kaikille lapsille mahdollisuus luoda ja iloita improvisaation hyödyistä heidän musikaalisessa, psykologisessa ja sosiaalisessa kasvussa. Koska improvisaation huomattiin olevan isossa roolissa lasten luovan ajattelun kehittymisessä, musiikkiluokan pitäisi olla paikka missä voi tutkia ja kokeilla erilaisia musikaalisia ideoita käyttäen luovia harjoitteita. Opettajien pitäisi luoda

monialainen musikaalinen ympäristö, missä on paljon mahdollisuuksia ja vaihtoehtoja musiikin luomiseen. (Koutsoupidou & Hargreaves 2009, 268–269.)

2.7 Lasten säveltäminen

Säveltäminen ei ole vain musiikin luomista, se on tapa ilmaista itseään sellaisilla asioilla, joita on vaikea pukea pelkkiin sanoihin. Säveltäminen sisältää paljon enemmän kuin vain musiikkia: se on tekijänsä luomus, peilikuva itsestään, sen hetkisestä ajattelusta ja tunnetilasta. Muusikko ei missään vaiheessa ole niin haavoittuvillaan kuin jakaessa tekemäänsä sävelmää toisen kanssa. Siksi ilmapiirin täytyy olla tukeva ja kannustava. Lapset pitävät paljon siitä, kun he saavat luoda itse musiikkia. Vaikka välillä heitä jännittääkin, hyvällä luottamuksella ja kannustuksella siitä pääsevät kaikki yli. Olipa lapsen tausta, taipumukset tai taidot mitä tahansa, säveltäminen antaa aina oman osuutensa lapsen henkilökohtaiseen kasvuun. (Kaschub & Smith, 2009, 8–9.)

Säveltämällä itsekkin musiikkia, oppilaat ymmärtävät paremmin myös toisten teoksia. Oppiympäristössä musiikin sävellystä voi käyttää oppimisstrategiana edistämään musikaalista ajattelua sekä ymmärrystä. Musiikin säveltäminen on monimutkainen, dynaaminen ja luova prosessi, joka sisältää teoksen aikomuksen, kokeilun, suunnittelun ja esittämisen. Säveltäminen hyödyntää kaikkia musiikin oppimisen osa-alueita. Se on kaikessa mielessä rakentavaa, kun lapset rakentavat omia palasiaan. (Wiggins 2001; Kaschub 1997.)

Toinen syy miksi sävellämme multi-instrumenttiopetuksessa on se, että säveltäminen vaatii itsenäistä työskentelyä sekä musiikillisten osien liittämistä yhteen saadakseen kokonaisen lopputuloksen. Esiintyjät lukevat valmista karttaa, mutta säveltäjät rakentavat tiet ja piirtävät kartan. Säveltäminen itsessään enemmän kuin mikään muu suora harrastus musiikin parissa, voi johtaa henkilökohtaisiin läpimurtoihin musiikin kielen ja tunteiden ymmärtämiseen sekä näiden ymmärrysten jatkuvaan syvenemiseen. (Kaschub & Smith. 2009, 8–9.)

2.8 Luovuus

”Kun opettaminen ja oppiminen yhdistetään tavalla missä käytetään oppilaan omaa luovuutta mielenkiintoisien ongelmien tutkimiseen ja ratkaisemiseen, stimuloi se spontaania oppimista sekä antaa tilaa luovalle oppimiselle ja ajattelulle” (Torrance 1963, 16–33).

Oppilaat tarvitsevat tukevan ympäristön, mikä kasvattaa oppilaan omia kykyjä ja ominaisuuksia. Joka luodaan antaen heille mielenkiintoisia ongelmia ratkaistavaksi ja tukemalla heidän luovia panostuksiaan, sillä nämä ovat olennaisia luovuuden opettamisen periaatteita (Fryer 1996, 8). Luovuus on jotain, mikä kulkee intuition ja rationaalisuuden välimaastossa. Eikä edes suuret tieteilijät pidä rationaalista analyysiä ainoana luovana voimana. Planck (1949, 109) väittääkin, että luovilla tietilijöillä ”täytyy olla rikas ja intuitiivinen mielikuvitus, sillä uusia ideoita ei vain synny päättelemällä, vaan taiteellisen luovalla mielikuvituksella”.

Nuoret oppilaat ovat monesti vielä arkoja oman luovuutensa suhteen ja siksi tukevan ympäristön tulee myös olla avoin ja hyväksyvä, jotta luovan potentiaalin on mahdollista kehittyä ja päästä vapaaksi, luovuus ei ole vain jotain minkä katkaisimella voisi laittaa päälle (Kaufman, 2007, 1–3). Lapset kehittävät helposti itselleen ajatteluun lukkoja, mikäli kokevat ympäristön olevan liian tuomitseva ja sellainen mikä ei kannusta heitä eteenpäin. Jokainen oppilas on yksilö, jonka vahvuuksia ja heikkouksia tulisi tarkkailla. Heitä pitää kannustaa niissä asioissa, jotka tuntuvat toimivan, antaa riittävästi aikaa miettiä ja etsiä luovia vastauksia tehtäviinsä sekä saada musiikkiopinnoista turvasatama, missä oman luovuuden voi päästää täysin vapaaksi.

Luovalla opetuksella tarkoitetaan opetusta, jonka tarkoituksena on parantaa oppilaan luovuuden kehitystä kolmen toisiinsa sidoksissa olevan elementin kautta, luova opetus, luovuuteen opetus ja luova oppiminen. Toisin kuin tilanne jossa, opetus ja oppiminen ovat kaksi rinnakkain olevaa prosessia, jotka harvoin kohtaavat. Nämä kolme toisiinsa sidoksissa olevaa elementtiä tukevat ja tarvitsevat

toisiansa, luoden oppimisesta sointuvan prosessin. (Lin 2011, 151–152.)

3 MULTI-INSTRUMENTTIOPETUS

3.1 Miten Multi-instrumenttiopetus sai alkunsa

Olen aina ihaillut lasten ehtymätöntä luovuutta. Miten voikaan olla mahdollista, että aikuisiässä menetämme luontaisen notkeutemme, niin fyysisen kuin mieleemme sisäisen. Ehkä molempia täytyy harjoittaa, jotta ne pysyvät notkeana. Musiikinopettajina olemme tottuneet seuraamaan tuntisuunnitelmia, oppikirjoja, hyväksi havaittuja ja tuttuja opetuskäytäntöjä. Meillä on valmiina hieno ja tehokas koulutusohjelma, jota voimme huoletta seurata. Se vie oppilaan halutessaan pitkälle, aina musiikinammattilaisuuteen asti.

En ole tässä sitä kritisoimassa tai kaivamassa musiikinopetuksen epäkohtia, ainoastaan kertomassa omista kokemuksistani ja näyttämässä, että toisenlaista opetusta haluaville ja toisenlaisille oppijoille on olemassa vaihtoehto. Tie harrastaa musiikkia omalla tavallaan tai harrastaa musiikkia, musiikin ilmiönä. Toinen asia, jonka tahdon tämän kuvauksen yhteydessä mainita, on kuunteleminen. Osaammeko kuunnella oppilaitamme ja huomaammeko sen mitä he sanovat, pyytävät ja ideoivat. Saatamme huomata muttemme toimi sen mukaan, emme toteuta heidän ideoitaan tai toteutamme ne omien suunnitelmien valossa. Voisiko musiikkia opettaa antamalla niin paljon vapautta ihmetellä, luoda, tutkia, ja innovoida että joudumme väistämättäkin luopumaan tavoitteistamme oppia soittamaan yhtä soitinta. Voisiko musiikkia harrastaa ilmiönä?

Opettaessani Espanjassa 2016 tapahtui kerran seuraavaa:

Candela tuli huilutunnille. Äiti toivoi, että tunnilla keskitytään huilun soittoon ja nuottien opetteluun. Olimme käyneet parin kuukauden ja kahdeksan tunnin aikana kaikki muut sävelet paitsi oikean käden pikkurillin, c¹-nuotin. Se on kaukana, koska Candelan kädet ovat pienet ja kaikkien sormien saaminen peittämään täydellisesti huilun reiät, on vaikeaa. Mikäli Candela saisi päättää soittaisimme joka tunti banjoa, rytmisoittimia, kitaraa, pianoa ja okarinaa. Tämä tietysti nokkahuilun lisäksi. Emme kuitenkaan ole musiikkileikkikoulussa vaan

hän on soitinopetuksessa. Onneksi luokkani on täynnä erilaisia soittimia, enkä minä opettajana usko tuntisuunnitelmien tarkkaan toteutukseen. Koska näen monissa oppilaissa itseni, alituisen nuuskijan ja uteliaan kokeilijan, ymmärrän täysin oppilaani levottomat sormet muihin soittimiin.

Eräällä tunnilla kuitenkin kuulen kysymyksen: ”Ope, voidaanko soittaa orkesteria?” En osaa vastata tuohon lainkaan, sillä en tiedä mitä se tarkoittaa. Miten orkesteria voi soittaa, kysyvät aikuiset aivoni? Eihän se ole mahdollista, orkesterissahan on kymmeniä eri soittimia, ei niitä kaikkia voi soittaa samanaikaisesti. Pianosta tietenkin lähtee paljon erilaisia säveliä, muttei hän sitä tarkoittanut.

Kysymys: ”Ope, voidaanko soittaa orkesteria?” sai minut kuuntelemaan oppilastani aivan uudella tavalla. Sanoin ”Näytä minulle mitä tarkoitat” ja katsoin kun hän alkoi rakentaa luokkahuoneen seinällä oleviin, Ikean hyllyratkaisussa roikkuviin koukkuihin, tasoihin, ripustimiin, omaa orkesteriaan. Hän istui itse Cajun-rummun päälle, ksylofonit, triangelit ja metalliputket ympärillään, aloittaen kuulostella millaisia ääniä mistäkin syntyi. Istuuduin pianon ääreen ja aloin soittamaan hänen rytmiinsä. Jostain syystä tämä ensimmäinen yhteinen improvisaatiomme päättyi minun osiltani Heikki Sarmannon: Kesäyö melodiaan. Seuraavalla kerralla osasin minäkin jo improvisoida loppuun saakka.

Tästä syttyi kipinä ja Candela alkoi kerta toisensa jälkeen pyytämään että: ”Ope, voidaanko soittaa orkesteria?”. Ja orkesteriahan me soitimme, joka ikinen tunti. Joskus Candela soitti banjolla ja minä pianolla, tai okariinalla ja triangelilla. Soitinyhdistelmät olivat mitä moninaisimmat, emme kaihtaneet mitään mikä tuntui mielenkiintoiselta soitinyhdistelmältä. Lopulta pyysimme äidinkin mukaan soittamaan ja isosiskon, joka kävi minulla laulutunneilla. Saimme luvan oman orkesterin soittoon joka huilutunniksi.

Candelan ”orkesteri” voi siis tarkoittaa mitä tahansa yhden ihmisen orkesteria, kahden ihmisen yhteissoittoa haluamallaan soittimilla tai monimuotoista kokoonpanoa soittamassa, millä ikinä saavatkaan äänen aikaiseksi. Tämä siis

sinfoniaorkesterin ja meidän aikuisten tunteman, jo olemassa olevan orkesterikäsitteen lisäksi. Olkoon tämä minun tulkintani aiheesta.

3.2 Soitinten jakautuminen lukuvuodelle

Multi-instrumenttiopetuksen ensimmäisellä vuodella on yhteensä 33 opetuskertaa, joista ajoittuu 16 kertaa syyslukukaudelle ja 17 kertaa kevätlukukaudelle. Näiden 33 opetuskerran aikana käydään läpi lukuisa määrä eri soitinperheitä. Tämä kuitenkin musiikinopettajan omien resurssien mukaan, aina ei ole mahdollista yhtä laajaan soitin valikoimaan. Tarkoituksena kuitenkin on, että lapsi saa kattavan kuvan erilaisista soittimista, mikä auttaa hahmottamaan oppilaalle sopivimman ja mieluisimman soittimen löytämistä. Taulukko selventää miten soitintenesittelyt jakautuvat lukuvuodelle.

TAULUKKO 1. Ensimmäisen lukuvuoden oppitunnit, tunneittain allekkain.

Syyslukukausi:

- Musiikkiin tutustuminen - piano
- Musiikkiin tutustuminen - piano
- Musiikkiin tutustuminen - piano
- Vaskisoittimet - käyrätorvi
- Vaskisoittimet - pasuuna
- Vaskisoittimet - trumpetti
- Vaskisoittimet - tuuba
- Kielisoittimet - kitara
- Kielisoittimet - kitara
- Kielisoittimet - ukulele
- Kielisoittimet - banjo, mandoliini
- Harmonikka
- Urut
- Lyömäsoittimet
- Lyömäsoittimet
- Lyömäsoittimet

Kevätlukukausi:

- Jousisoittimet - viulu
- Jousisoittimet - viulu, alttoviulu
- Jousisoittimet - sello
- Jousisoittimet - kontrabasso
- Näppäiltävät kielisoittimet - kantele
- Näppäiltävät kielisoittimet - kantele
- Näppäiltävät kielisoittimet - harppu
- Oma keho soittimena laulu
- Oma keho soittimena laulu
- Oma keho soittimena laulu
- Puupuhaltimet - saksofoni
- Puupuhaltimet - klarinetti
- Puupuhaltimet - oboe, fagotti
- Puupuhaltimet - poikkihuilu
- Omavalintaisen soittimen kertaus
- Omavalintaisen soittimen kertaus
- Omavalintaisen soittimen kertaus

3.3 Multi-instrumenttiopetus

Multi-instrumenttiopetuskokonaisuus on optimaalisimpana siinä vaiheessa, kun oppilas on aloittamassa musiikkiopintojaan ja soittimen valinta on vielä kesken. Oppilaat aloittavat yleensä musiikkiopintonsa käymällä muskarissa yksin, sisaruksen tai vanhemman kanssa. Musiikki toimii monissa perheissä yhteisenä harrastuksena ja läheisten ihmisten osallistuminen motivoi lasten kotitehtävien kertaamista kotona. Multi-instrumenttiopetuksessa vastataan muutamiin monia askarruttaviin kysymyksiin musiikin alkeisopetuksessa, sekä tuodaan laajempaa ymmärrystä luovuuden ja improvisaation tärkeydestä musiikissa.

Multi-instrumenttiopetuksessa tutustumme musiikkiin kokonaisvaltaisena ilmiönä, saaden mahdollisimman laajan kokemuksen siitä ennen soitinopetuksen alkamista. Multi-instrumenttiopetuksen tarkoituksena on auttaa kehittämään ja vahvistamaan oppilaan omaa luovuutta, kekseliäisyyttä, heittäytymis- ja keskittymiskykyä musiikin keinoin. Multi-instrumenttiopetuskokonaisuus on musiikillinen esikoulu tai harrastemuoto, joka musiikin keinoin antaa monenlaisia luovia valmiuksia kaikenikäisille ja sopii sellaisenaan kaikenlaisille oppijoille.

3.3.1 Perhekohtaisuus

Musiikki on kallis harrastus ja jotta kalliista harrastuksesta saisi mahdollisimman paljon irti, siihen kannattaa vanhempien panostaa heti alusta alkaen, uhraamalla omaa aikaansa ja opettelemalla itsekin uutta. Multi-instrumenttiopetus on taloudellisesti perhekohtainen harrastusvuosi. Tämä tarkoittaa sitä, että tunneilla saa olla perhepiiristä niin monta oppijaa kuin vain halutaan ja saadaan toimivaksi kokonaisuudeksi tunneille.

Tunneilla voi siis käydä koko perhe tai muut lähiomaiset yhdessä. Tärkeintä olisi kuitenkin se, että ne, joilla on kotona mahdollisuus soittaa yhdessä, kävisivät tunneillakin yhdessä. Sairastumisen kohdatessa tunnin voi käyttää joku muu perheenjäsen tai tunti voidaan järjestää etänä, mikäli lapsi on kykenevä kotoa käsin opiskeluun; koska opetuksesta on kuitenkin maksettu.

Multi-instrumenttiopetustunteja on kahden mittaisia, joko 30 minuuttia viikossa tai 45 minuuttia viikossa. Suositeltavaa on aina ottaa pidempi aika, jos tunneille pääsee lapsen lisäksi vanhempi tai muu lähiomainen. Tunneilla tapahtuu monia asioita ja kun siihen osallistuu monta soittimen kokeilijaa. Opetuskokonaisuus, vuotena tai pidempiaikaisena harrastuksena sopii mainiosti myös yksityisopetukseen, vaikka painotan perhekohtaisuutta tai perheen sisäistä soittokaveria alussa.

Etäopetuksena Multi-instrumenttivuosi on hankala kokonaisuus, koska tunneilla keskitymme esittelemään soittimia ja kokeilemaan niitä, eikä etäyhteys tuot toivottua tulosta. Kuitenkin lapsen ollessa kipeä voidaan etätunti pitää ja keskittyä jonkin asian kertaamiseen tai muuhun teoriapainotteiseen tekemiseen. Tunnille voi osallistua jokin muu perheenjäsen. Näin tunti ei mene hukkaan ja perheet saavat rahoillensa täyden vastineen.

Osa perheistä (noin kolmannes) haluaakin jatkaa Multi-instrumenttiopetusta perheen yhteisenä harrastuksena pidempään. Omakohtaisena kokemuksena on ollut mukava seurata perheiden, sisarusten tai serkusten yhteisiä esiintymisiä syys- ja kevätkauden loppuilla pidetyissä konserteissa. Ensiesiintymisetkin ovat olleet lapsille niin paljon helpompia soittaa, kun lapsen tuttu on siinä mukana soittamassa, oman opettajan lisäksi.

3.3.2

Harjoittelumotivaatio

Jos aikuinen osallistuu lapsen kanssa Multi-instrumenttiopetukseen ja oppii käsittelemään soittimia sekä opettelee lapsen kanssa soittimen ja musiikinteorian alkeet, ovat lapsen mahdollisuudet pitkäjänteiseen harrastamiseen paremmat

kuin ilman aikuisen omaa panostusta. Lapsen jäädessä yksin harjoittelemaan kotona saattaa innostus monesti lopahtaa yllättävänkin nopeasti.

Kotiin annetut soittotehtävät käyvät nopeasti puuduttaviksi, kun samoja tehtäviä joudutaan kertaamaan uudestaan ja uudestaan, yksin tai vaikka yhdessäkin. Kuitenkin oppiaksemme ja päästäksemme tavoitteissa eteenpäin kertaaminen on juuri avain kaikelle tälle. Sen voi onneksi kuitenkin tehdä monella tavalla ja yhdessä soittaminen tuo siihen mukavaa vaihtelua sekä auttaa lasta keskittymään tekemiseensä. Kun perheet osoittavat yhteistä mielenkiintoa lapsensa harrastukseen, ja soittavat myös yhdessä kotona. Eivät soittoläksyt tunnu työläiltä vaan saavat aivan uuden elementin osakseen. Siksi Multi-instrumenttiopetuksessa painotan vanhemman läsnäoloa ja yhdessä soittamisen tärkeyttä.

On tarkoituksenmukaista, että vanhempi oppisi soittamaan samoja soittimia kuin lapsikin ja he yhdessä tekisivät tunneilta saadut musiikin hahmotustehtävät ja jakaisivat kiinnostuksen sekä tutkimisen kotona.

Multi-instrumenttiopetuksessa ei soittimista anneta erikseen soittoläksyjä, koska soittimia ei tarvitse olla kotona. Pienet muisti- ja teorialäksyt tunneilta kuitenkin omaan vihkoon. Äänimaailmojen tutkiminen, omat sävellykset tai joskus lainassa oleva soitin ovat niitä harjoituksia, joita vuoden aikana teetämme kotona.

3.3.3 Soittimen valinta

Lapset tarvitsevat riittävästi aikaa soittimen valintaan, sillä soittimia on paljon eikä lapset yleensä ole saaneet mahdollisuutta päästä tutustumaan riittävään skaalaan soittimia, tai tutustuminen on ollut liian nopeaa ja hätäistä. Eikä näin ole omaa mielipidettä päässyt syntymään. Usein vanhemmalla on jokin oma mieltymys tiettyyn soittimeen, tai vanhempi on itse saattanut soittaa kyseistä soitinta nuorempana. Tämän kyseisen soittimen hän luonnollisesti valitsee. Kunnes monesti ajaututaan tilanteeseen, jossa lapsi päättää toisin tai huomataan, ettei lapsen yksilöllinen motorikka tue kyseisen soittimen hallintaa.

Soittimeen on kuitenkin saatettu jo panostaa rahallisesti ja silti edessä on uuden soittimen hankinta.

Musiikin- ja etenkin klassisen musiikin harrastuksen varhaisissa vaiheissa tullaan valinnan eteen: mitä soitinta haluaisin alkaa soittamaan tai mitä soitinta vanhempani minulle suosittelivat? Toisille tämä soittimen valinta on alusta asti selvää ja helppoa, eikä soittimen vaihtamista tarvitse enää myöhemmin harkita. Kuitenkin meitä on suuri määrä soittajia, jolle tämä asia ei ole näin yksinkertainen. Saatamme aloittaa soittamaan yhtä soitinta, vaan huomataksemme, että jokin toinen soitin olisikin ollut kiinnostavampi ja haluamme vaihtaa soitinta.

Tämä on kuitenkin täysin luonnollista ja jo konservatorioissa ja monissa muissa musiikkioppilaitoksissa on niin sanottu soitinkaruselli käytössä musiikinopintojen alussa. Tämänlaisissa kokonaisuuksissa lapsi saa kokeilla ja tutustua useampiin soittimiin, joista hän voi sitten valita mieleisensä.

Multi-instrumenttiopetuksessa lähdemme siitä liikkeelle, että lapsi pääsee soittamaan ja tutkimaan yleisiä soittimia sekä kaikista sinfonia orkesterin soitinperheistä muutamia soittimia. Sinfoniaorkesterin soitinperheitä ovat jousisoittimet, vasket, puupuhaltimet, lyömäsoittimet ja muutamat muut.

Multi-instrumenttiopetuksessa yleinen musikaalinen kirjo on laaja, kattaen laulun, kanteleen, pianon, kitarasoittimet ja sähköiset bändisoittimet. Koska musiikkiluokissa on perusvarusteluna aina käytettävissä piano, kitara, ukulele, sähköbasso ja rumpusetti, niin näitä soittimia käytetään luonnollisesti joka tunti yhteissoittoon, jonka vuoro on tunnin loppupuolella.

Tunnit alkavat aina ihmettelemällä uutta orkesterisoitinta, miten se on valmistettu, miten se toimii, millainen ääni siitä tulee ja miten sitä käsitellään. Kaikki pääsevät kokeilemaan soittimia. Tärkeää olisi, että vanhempi on tässä vaiheessa mukana oppimassa kulloisenkin soittimen käsittelyä ja sen äänen tuottamista. Uuteen soittimeen tutustuminen jaksottuu aina tunnin alkuun, jolloin kaikenlaisilla oppijoilla on eniten keskittymistä ja mielenkiintoa uusia asioita kohtaan. Yksi soittokerta ei riitä avaamaan soitinperhettä kunnolla oppilaalle, vaan oppilaan

kanssa käytetään aikaa muutamaan soittimeen jokaisesta soitinperheestä ainakin kolme – neljä viikkoa. Tämä kuitenkin jokaisen opettajan resurssien mukaan ja mihin soittimiin hän on kykenevä perehdyttämään oppilaitaan.

Keväällä lukuvuoden lopussa käydään läpi ne mieleiset soittimet, joita oppilas harkitsee jatkavansa. Oppilas tutustuu soittimen opettajaan ja menee kokeilemaan valitsemaansa soitinta tulevan opettajansa kanssa ennen kesäloman alkua. Multi-instrumenttiopetusvuoden lopussa oppilas on tutustunut soittimiin, opettaja taas oppilaaseen. Vanhemmat ovat saaneet käsityksen harrastuksesta kokonaisuutena ja tämä kaikki yhdessä on antanut meille sen tiedon mihin oppilas omilla yksilöllisillä kyvyillään on valmis. Millaisia edessä olevia soittimeen liittyviä hankaluuksia hän pystyisi harjoittamaan ja mihin hänellä on eniten kiinnostusta. Oppilaan oma motivaatio on kaikista tärkein työkalu oppimisen parissa ja vaikka olemme motorisesti hyvin erilaisia, kuten toisilla on enemmän sorminäppäryyttä, ja toisilla taas on tarkempi korva. Jokaiselle kuitenkin löytyy oma soitin, kunhan vain annamme oppilaille riittävästi aikaa.

En voi tarpeeksi peräänkuuluttaa luovuuden merkitystä Multi-instrumenttiopinoissa. Kaikessa tekemisessä tuetaan ja pyritään herätteleämään lapsen luontaista luovuutta, innostusta, ihmettelyä ja oma-aloitteisuutta koska tämä on olennainen osa musiikkia ja sen ymmärtämistä.

Miten luovuus näkyy soitinta esitellessä? Multi-instrumenttiopetuksessa luodaan paljon mielikuvia aina kulloisenkin soittimen parissa. Pyrkien rakentamaan hetken, jossa oppilas kokee olevansa yhteydessä soittimen alkuperään ja siihen mitä kulloisenkin soittimen äänen värinä saa meidät ajattelemaan. Tässäkin improvisaatio astuu käyttökelpoiseksi välineeksi. Luovuus on tässä hetkessä elämistä ja sen saattamista oppilaille ihmettelyn ja tarinan kautta mieleenpainuvaksi kokemukseksi. Luovuuden merkitys opettajan puolelta on saattaa aina, kun mahdollista taianomaisuus läsnä olevaksi elementiksi tunneille, sitä kautta luovuus ja oma mielikuvitus vahvistuvat ja musiikki tulee eläväksi ilmiöksi näissä opin hetkissä. Tämä edesauttaa myöhemmässä vaiheessa

oppilaan monipuolista kokemusta musiikista ja sen elävöittämisestä yli nyanssimerkintöjen, koska oppilas on saanut itse ihmetellä ja luoda ihmeitä.

3.3.4 Kaikenlaisille oppijoille

Multi-instrumenttiopetus on täysin sovellettavissa kaikenlaisille oppijoille, ikään tai omaksumiskykyyn katsomatta. Opimme soittamaan yhdessä, värinuoteilla tai korvakuulolta, jokaisen oppilaan yksilöllistä oppimista tukien.

Koska Multi-instrumenttiopetusmetodit sisältävät luovuutta, kekseliäisyyttä ja ovat räätälöitävissä yksilöllisesti kaikille, vaatii se opettajalta pedagogista silmää, hiukan musiikkiterapian opintoja, kokemusta oppimishäiriöisistä ja monipuolista osaamista eri soittimissa.

Asenne on kuitenkin tärkeä. Tutkiva, innostunut, kekseliäs ja luova on juuri sellainen opettaja, joka soveltuu parhaiten Multi-instrumenttiopetukseen. Opetuksessa käytämme erilaisia värinuottitekniikoita, kvinttisäestystä, itse tehtyjä nuotteja ja korvakuulolta oppimista.

Opetus kun on aloitettu pianolla, linkittäen ensin asteikon sävelet tiettyihin väreihin, on huomattavasti helpompaa oppilaan siirtyä soittamaan seuraavaa soitinta, kun hallinnassa on jo värimetodi nuottikirjainten lisäksi. Kaikista pienimmät oppilaat eivät aina osaa vielä lukea tai tässä on viivästymiä, kannattaa meidän antaa nuoteille muitakin arvoja kuin kirjaimet ja paikat viivastolla. Tämän kautta saamme myös oppilaille kivoja tehtäviä aikaiseksi, kun pääsemme värittämään ja nimeämään nuotteja monilla eri tavoilla.

Olen huomannut, että musiikinteorian hahmottaminen ja sen harjoittelu tapahtuu parhaimmalla tavalla, kun oppilas joutuu tekemään kaiken itse ja alussa täysin viivattomaan vihkoon. Luovuus astuu tässä esiin ja saa oppilaan suunnittelemaan aivan eri tavalla asioita vihkoonsa, kun ei siellä ennestään ole mitään viitteitä antavaa valmiina. Käden ja silmän koordinaatio harjaantuu piirtäessä itse suoria viivoja nuottiviivaston aikaan saamiseksi sekä muita nuotin elementtejä, kuten

nuottien pallomaiset rakenteet, suorat varret, tauot ja nuottiavaimet. Näistä annamme kotitehtäviä, koska aika ei riitä tunnilla kaiken loppuun saattamiseksi. Perheiden yhteiset vihot ovat ihanaa katseltavaa, eikä koskaan ole liian kiire piirtää muutamaa ylimääräistä kukkaa tai makkaratikkua nuotiolla vihon reunaan.

Monille oppilaille nuottien aika-arvot tuottavat vaikeuksia, tässä on kuvainnollinen esimerkki siitä, miten itse opetan niitä Multi-instrumenttiopetuksessa; piirrämme kokonuotin piirakkana, jota käymme sitten paloitlemaan. Tässä opetusjärjestys on tärkeä näyttää: ensin kokonuotti, sitten puolinuotti, pisteellinen puolinuotti, neljäsosanuotti ja kahdeksasosanuotti.

3.3.5 Musiikkia ilmiönä

Musiikki ilmiönä on käsite, johon sisältyy kaikki ne aistimukset mitä musiikki herättää ympärillään ja millaisia vaikutuksia sillä on ollut historiassa. Jotta oppilas saisi mahdollisimman monipuolisen kokemuksen musiikista ja luontainen uteliaisuus sekä tutkimisen halu pääsisi valloilleen, sisältyy Multi-instrumenttiopetukseen paljon muutakin kuin soitinesittelyjä. Vuoden aikana ihmettelemme musiikkia edellä mainittuna ilmiönä, sekä käymme läpi musiikinteorian alkeita, soitinten historiaa ja jaksotamme soitinesittelyt vuoden aikoja hyväksikäyttäen. Koska Multi-instrumenttiopetukseen kuuluu luovuuden lisäksi tutkiva lähestymistapa ovat seuraavat harjoitukset tärkeitä.

Äänen soivan keston tutkiminen tapahtuu konkreettisesti Multi-instrumenttiopetuksessa, vertailemalla eri korkuisia säveliä kestollisesti toisiinsa ja miettimällä miksi, tietynkoruinen sävel kuuluu pisimpään. Harjoituksessa matka mitataan soittimelta (flyygeli tai piano) kuuntelupaikalle ja lasketaan ääneen aikaa, jolloin sävel on kuultavissa. Harjoituksesta saadut tulokset kirjataan oppilaan omaan vihkoon.

Oman kehon resonointia kokeilemme ääniraudan avulla, kuinka ääni kehossamme resonoi luiden välityksellä korviin, vaikka äänen lähde olisikin omissa etuhampaissa. Hyviä kohtia kokeilla ääniraudan resonointia ovat kallon

luut, solisluu, olkapää ja nenänvarsi, mutta muita eri kohtia myös kannattaa kokeilla. Harjoituksessa haemme vastausta siihen kuinka pitkältä voimme havaita äänen kantautuvan ja mitä aistimuksia se meissä herättää.

Kuunteluharjoituksia on paljon, lapsille hauskipia ovat olleet äänien arvaileminen. Missä kukin vuorollaan valitsee äänenteko välineen, plektran, malletin, kynän tai muun. Seuraavaksi valitaan äänentuottaja, soitin, huonekalu, esine tai jonkin muu. Soitamme sitten ääniarvoituksia jokainen vuorollaan ja yritämme arvata silmät kiinni äänen lähteen. Tämä opettaa meitä tunnistamaan ääniä, keskittymään ja olemaan äärimmäisen luovia, niin kuuntelussa kuin soittamisessakin. (Lindeberg-Piironen & Ruokonen 2017, 185–188.)

Luonto voi olla meille suuri innoittaja soittamisessa: ukkosen jylinää pianolla, tuulen suhinaa vispilällä rummunkalvoon tai sadepisaroihin, salamointia ja rakeita. Näiden kanssa on luonnollista ottaa oppilaille esille musiikin käsitteitä kuten: piano–forte, diminuendo–crescendo, soolo–tutti, nopea–hidas. Harjoitus innovoi oppilaita lisäämään mielikuvia omaan musikaaliseen ajatteluun, kuten miltä minä nyt kuulostan; olenko voimakas vai nopea sadekuuro tai hiljentyvä ukkonen. (Lindeberg-Piironen & Ruokonen 2017, 270–271.)

Tilannekohtaisesti opettaja voi poiketa opetuksessaan tuntisuunnitelmasta aina, jos tunnilla oleva hetki on otollinen jonkin toisen asian opettamiseen. Tämä on varsinkin niillä tunneilla täysin normaalia, kun oppilaana on erilainen oppija, silloin opettajan omien pedagogisten improvisointitaitojen merkitys korostuu. Ylivilkkaiden ja lyhytjänteisesti keskittyvien oppilaiden kanssa käytetään laajasti erilaisia mielikuvia ja niiden kautta siirtymistä tehtävästä toiseen, jotta saadaan vahvistettua mielenkiinnon pysymistä opetuksessa. Keskittyminen voi olla hyvinkin lyhytjaksoista, mutta sen ei saa antaa haitata tuntia, muuten opetus ei edisty.

Oppilaan johdattaminen tarinan keinoin soittimelta toiselle on paljon tehokkaampi keino kuin pelkkä keskittymiseen vaatiminen. Multi-instrumenttiopetus on kehitetty juuri erilaisia oppijoita silmällä pitäen ja opetus sallii kaikenlaisen

opettajan oman luovuuden ja mielikuvituksen käytön opetuksessa. (Hargraves, MacDonald & Miell 2012, 3–4.)

Kaikenlaista opetusta pystyy hyödyntämään, kun hetki on oikea. Huilun puhdistusvarsi voi olla hetkellisesti, vaikka taikasauva, rumpukapula tai mitä vain muuta minkä uskomattoman luovat oppilaat keksivät. Näiden kuvitteellisten mielikuvien avulla oppilas saadaan hetkeksi keskittymään oikeaan soittamiseen. Joskus kuitenkin on helpompi antaa oppilaalle tilaa soittamisesta ja tutkia äänten erilaisuutta, jos keskittyminen tuntuu olevan todella vaikeaa. Tästä on luonnollista myös antaa kotiin tutkimisläksy, jossa vertaillaan kahta erilaista mallettia ja niiden tuottamia ääniä eri kohteissa. Kaikesta voi oppia uutta, mutta kieltämiseen tuhlattu tunti ei ole kenenkään etujen mukaista.

3.3.6 Luovuus

Voidaksemme kasvattaa seuraavista sukupolvista musiikinkuuntelijoita, harrastajia tai ammattilaisia, täytyy meidän ottaa luovuus mukaan täydellä sydämellä musiikinopetuksessa. (Frith 2012, 62–63) Klassinen musiikki on itsessään nuoteista soittamista, nyanssimerkintöjen seuraamista ja niiden tulkintaa. Opimme kyllä nämä vuosien varrella, mutta jotta heistä kasvaisi myös säveltäjiä ja improvisoijia, tulevia musiikin opettajia tai minkä tahansa alan ammattilaisia. Jotta vaalitaan luovuutta, on meidän annettava sen luovuuden syntyä, kasvaa ja kehittyä, niin siitä jää heille toiminnallinen työkalu koko loppu elämälleen. (Lindeberg-Piiroinen & Ruokonen 2017, 349–350.)

Multi-instrumenttiopetuksen tähtäimessä ei ole keskittyminen vain yhteen soittimeen ja sen hallintaan, vaan oppijan kasvattaminen luovaksi harrastajaksi. Tämän vuoksi opetuksessa keskitytään luovuuden syntyyn, sen vaalimiseen ja harjoittamiseen. Oppilas saa pitkään Multi-instrumenttiopetusta harrastaneena käyttökelpoisen työvälineen koko loppuiäkseen ja joka heijastuu hänestä myös muihinkin taitoihin. Antaen hänelle eväitä käyttää luovuutta, niin aktiivisena musiikin kuuntelijana kuin minkä tahansa alan kekseliäänä ammattilaisena. (Lindeberg-Piiroinen & Ruokonen 2017, 351–352.)

Minun mielestäni meissä kaikissa ihmisissä on luontaisesti luovuutta, toisilla enemmän ja toisilla vähemmän, riippuen siitä kuinka paljon on ollut mahdollisuuksia päästä luovuuttaan kehittämään ja tuomaan esille. Oppilaalle annettaessa vapaat kädet päästä toteuttamaan itseään ja hänen rakentaessaan ensimmäistä kertaa oman orkesterinsa hän on oman luovuutensa lähteillä. Miten lähden sitä soittamaan, osaanko, onko tämä riittävä ja tuleeko virheitä? Tällaiset kysymykset varmasti risteilevät monen oppilaan mielessä sillä hetkellä. Silloin on tärkeää soittaa mukana, improvisoida yhdessä, kuunnella ja ohjata tarvittaessa oppilasta. Tämä helpottuu ajan kanssa ja tulee oppilaalle luonnolliseksi asiaksi. Opettajan on oltava hereillä näissä tilanteissa koska erilaisia oppilaita ja heidän ominaisuuksiaan on laaja kirjo. Toisille improvisointi on täysin luonnollista, kun taas toisille se aiheuttaa hankaluuksia aluksi. Oppilasta on kuunneltava, kun hän kuuntelee itseään. Kokemus ja ymmärrys siitä, että luovuudessa ei ole virheitä on oppilaille vapauttavaa.

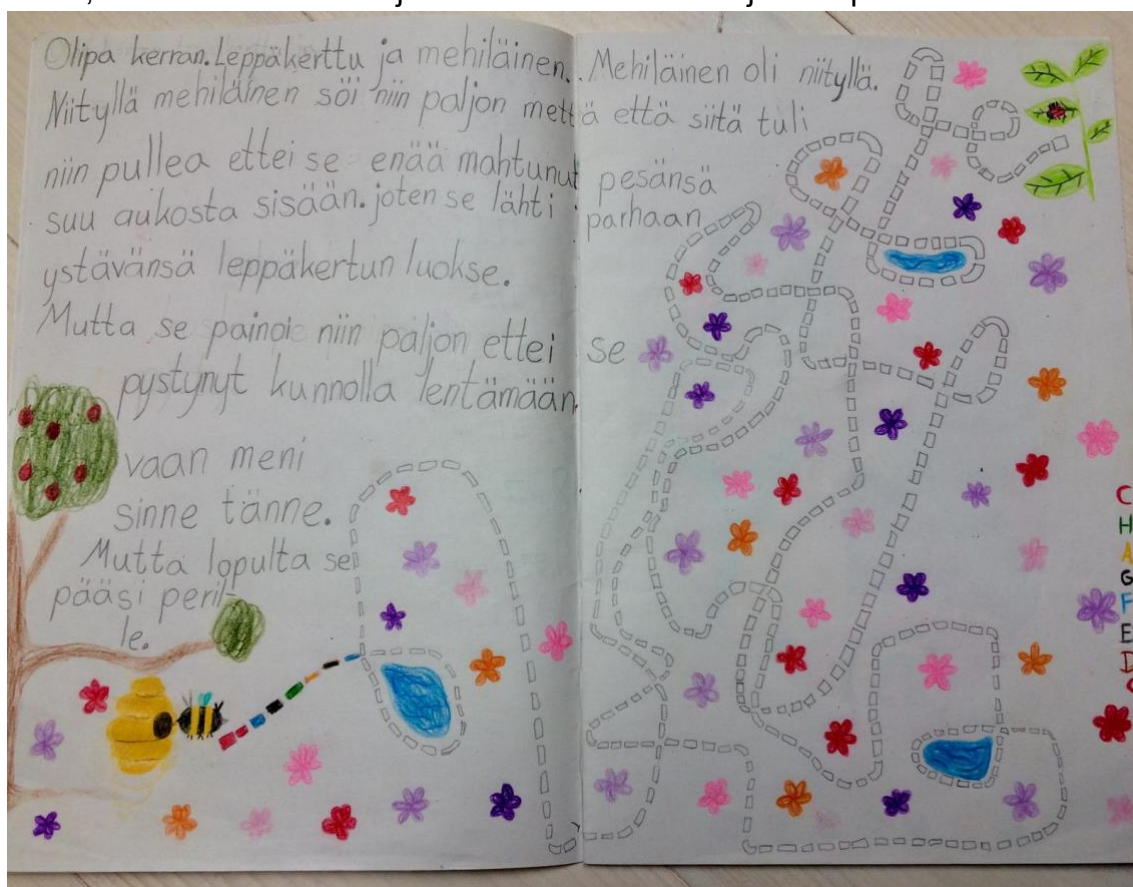
Olen huomannut, että ihmettelystä ja luovuudella on toistensa kanssa paljon yhteistä. Jos mietimme ihmettelyn aikaista mielentilaa ja sitä miltä se meistä tuntuu, voimme huomata, että se tuntuu rauhalliselta, keskittyneeltä ja että meillä on itsessämme tyhjää aktiivista tilaa. Tämä aktiivinen ja keskittynyt tyhjä tila on saanut meidät avoimiksi ajatuksille ja suuntaamme mieleemme jotakin asiaa kohti. Mielipidettä vielä ei ole päässyt muodostumaan siitä, mitä me ihmettelemme, koska se asia, jota me ihmettelemme, on meille jossain määrin vielä tuntematon tai uusi.

Tässä keskittyneessä ja aktiivisessa tilassa meillä ilmentyy myös luovuus ja tunnekokemuksena se on samanlainen. Kummassakaan tilassa emme ole tietoisia ajankulusta ja jälkeenpäin meistä tuntuu kuin olisimme saaneet lisää voimia. Ihmettely onkin siksi yksi hyvin käyttökelpoinen tapa harjoittaa omaa luovuuttaan, sillä ihmettelyn aikana annamme mielikuvituksemme juosta.

Näin ihmettely toimii myös hyvin säveltämistä edeltävänä harjoitteena. Säveltäminen oppilaan kanssa aloitetaan kuunteluharjoituksilla, oman kehon resonoinnin tutkimisella tai soitinimprovisaatioilla tarinoiden muodossa.

Kaikenlaiset harjoitukset, jotka saavat oppilaan suuntaamaan aistit ja ajatukset keskittyneesti tekemiseensä, auttavat oppilasta saavuttamaan luovan tilan ennen itse säveltämisen aloittamista. Soittimen ääreen istutaan, kun on rauhoitettu ja soitetaan mitä mieleen tulee, kuunnellen ja käyttäen apuna kehon sen hetkistä tunnetilaa apuna pieniin melodioihin. Oppilaalle annetaan eväitä kysymyksinä, miltä minusta juuri nyt tuntuu ja miltä se voisi kuulostaa sävelinä? Näitä ei tarvitse pohtia pitkään, eikä niitä tarvitse aina kirjoittaa vihkoon. Tarpeeksi kun oppilaan kanssa harjoitellaan ihmettelyä ja säveltämistä, alkavat pienet melodiat pidentyä ja kohta kasaan saadaan kokonaisia lauluja.

Oppilaskohtaisesti säveltämistä harjoitellaan myös aivan toisesta näkökulmasta käsin, eli tekemällä ensin ja ihmettelemällä vasta jälkeinpäin. Ensin tehdään

sävelpolkuja paperille värinuooteja apuna käyttäen, sitten melodia soitetaan pianolla ja ihmetellään mitä oppilaan kanssa saatiin aikaiseksi. Sen ympärille rakennetaan niin monta luovaa, oman näköistä, kuvien ja sanojen värittämää tarinaa, kuin vain mielikuvitusta riittää. Kuvassa, nähdään oppilaan tekemä sävelpolku tarinalle, joka luodaan värittämällä sävelpolun askelmia värinuooteilla (kuva 1).

KUVA 1. Sävellysharjoitus: tarina ja sävelpolku.

Itse olen sävellyttänyt kaikilla oppilaillani ikään katsomatta käyttäen näitä menetelmiä. Sävelmiä on nuotitettu talteen ja he ovat esittäneet omia sävellyksiään musiikkikoulumme konserteissa. Sivulla kuvassa, on oppilaan sävellysharjoitus käyrätorven innoittamana. Laulu nimeltä monitoiminorsu (kuva 2).

MONITOIMINORSU

UKKO HÄNTÄLÄINEN
EV.

HO-NI-TOI -MI - NOR -SU SE A-SUS - TAN, NO-NI-TOI -
MI - MAAS-SA YK-SI - NÄÄN, KÄR-SÄL-LÄN-SÄ SE VE-DET
I - HU - RO: JÄ SA - VU - PII - PUS - TAN - SA POIS NE PÄRS - KI
PUI - KET NOR - SUL - LA TA - KA - PÄÄS - SÄ, LI - KA - VE - DET
SIEL - TÄ U - LOS PÄÄ - SI.

KUVA 2. Sävellysharjoitus: monitoiminorsu.

Alempana tekstissä on esimerkkinä erilaisia ihmettelyn ja luovuuden harjoitteita. Joita itse olen käyttänyt Multi-instrumenttiopetuksessa (taulukko 2).

TAULUKKO 2. Ihmettelyn ja luovuuden harjoitteita.

A) Soitinimprovisaatio uusien soittimien kanssa, eli tarina soittamisen keinoin.
B) "Oma orkesteri" ja improvisaatio, lähtien oppilaan omasta luovuudesta.
C) Keskittyneen ja aktiivisen tilan luominen kuuntelun sekä ihmettelyn keinoin.
D) Keskittyneen ja aktiivisen tilan käyttäminen säveltämistä harjoiteltaessa.
E) Säveltämisen harjoitteleminen, tekemällä ja ihmettelemällä.
F) Kaaoksen jäsentäminen melodiaksi.

3.3.7 Multi-instrumenttiopetuksen jatko

Koko Multi-instrumenttiopetus on saanut alkunsa siitä, että olen kuunnellut oppilaitani ja heidän vanhempiansa toiveita. Edellä käydyt kohdat sisältävät juuri niitä ilmeneviä kysymyksiä, joihin Multi-instrumenttiopetuksessa pyritään

vastaamaan ja tuomaan vaihtoehdon, jossa oppilaalla olisi tarpeeksi aikaa soittimille, epätietoisuudelle, kokeilun halulle ja luovuudelle. Vaikka Multi-instrumenttiopetus on alun perin kehitetty lukuvuodeksi ennen varsinaisia soitinopintoja, niin moni perhe ja yksityisoppilas haluaa jatkaa musiikkiharrastustaan juuri tällaisena eteenpäin. Tätä voi jatkaa siksi aivan hyvin omana musiikin harrastusmuotonaan.

Multi-instrumenttiopetuksen jatko on suurelta osin samanlainen kuin ensimmäinen vuosi, mutta sen tarkoitusperä hieman muuttuu. Ensimmäisellä Multi-instrumenttiopetusvuodella oppilaat tutustuvat soittimiin ensimmäistä kertaa ja jatkossa valitaan mitä soittimia kukin haluaa soittaa jatkossa. Näin siis kaikkia soittimia pääsee edelleen soittamaan, mutta oppilas valitsee soittimien painotuksia opetustuntien ajaksi. Tuntien perusrakenne on kuitenkin muuttumaton.

Jatko Multi-instrumenttiopetuksessa tarkoittaa sitä, että soitinopetuksen tavoitteellisuus vaihdetaan monipuoliseksi musiikin kokemiseksi. Tavoitteeksi ei edelleenkään astu oppilaan kykyä soittaa yhtä tai kahta soitinta vaan musiikin harrastaminen luovasti, improvisoiden ja oppien säveltämää. Oppilas oppii musiikinteorian alkeita tekemällä itse omat vihkonsa ja soittamaan omaa ”orkesteriaan”. Jonka oppilas on itse luonut ja rakentanut joka tunti improvisointia varten.

3.3.8 Oman orkesterin luominen

Esdpanjassa opettaessani Musiikkikoulu Nelson`'s Music Academissa 2016, kysyi minulta oppilaani Candela: ”ope, voimmeko me soittaa orkesteria?” Hän oli edellisellä tunnilla saanut rakentaa itselleen ”orkesterin” silloisen luokan seinällä olevaan hyllykköön. Sinne hän laittoi rytmisoittimia, ksylofoneja, erilaisia lasipulloja, triangeleita, metalliputkia ja kaikkea pientä mitä luokassa oli saatavilla. Aloimme soittamaan, minä pianolla säestäen ja antaen oppilaan kuunnella itseään. Tästä eteenpäin soitimme orkesteria jokainen tunti, kunnes muidenkin oppilaiden saadessaan tietää uudesta orkesterimahdollisuudesta,

alkoivat kaikki toivoa samaa omille tunneilleen. Joidenkin oppilaiden vanhemmat halusivat myös osallistua tähän ja tulivat lastensa tunneille mukaan, kunnes otin perhetunnit mukaan yhtenä vaihtoehtona opetukselle. Perheet alkoivat soida yhdessä ja tällä oli suuri positiivinen vaikutus oppilaiden harrastus- ja harjoittelumotivaatiossa.

Olen huomannut, että lapsilla on luontainen kyky ja halu improvisointiin, varsinkin silloin kun siitä ei tehdä liian suurta numeroa. Jos alussa kasaa liian suuret odotukset improvisointiin tai antaa liian paljon ohjeita, saattaa oppilaalle tulla vaikeuksia alkuun pääsemisessä. Silloin myös epäonnistumisen tunne tulee oppilaalle helpommin, mikäli oma improvisointi ei vastannutkaan aikaisemmin annettuja ohjeita. Tämä on täysin tarpeetonta ja näillä epävarmoilla kokemuksilla saattaa olla kauaskantoisia negatiivisia seurauksia ja oppilas saattaa vierastaa improvisointia pitkään. Siksi nämä hetket on pidettävä mahdollisimman vapaina ohjeista ja on keskityttävä kuuntelemaan minkälaista musiikkia lapsi soittaa improvisoidessaan. Positiivisen palautteen kautta voi jälkepäin ohjata oppilasta toimimaan toisella tavalla seuraavalla kerralla.

Riehakaskaan soittaminen oppilaalta ei ole pois suljettua, vaan aina voi katsoa mitä oppilas kykenee kustakin tilanteesta oppimaan ja tuollaiset hetket olisi hyvä rinnastaa musiikillisiin käsitteisiin nopea–hidas. Omalla soitolla on hyvä ohjailla tilannetta, sillä oppilas seuraa sitä luonnostaan.

Omaa orkesteria voi soittaa myös säestysmielessä, yhteissoittona missä kaikilla on oma osuutensa. Samaa laulua kaikki soittavat mutta mukana on oppilaan itse kokoama orkesteri. Tämä on oiva tilanne harjoitella perussykettä, pieniä rytmikuvioita, kvinttisäestystä tai vain rytmisissä pysymistä, olipa sen jakoisuus mikä tahansa.

Improvisaation kautta on luontaista opettaa oppilaalle myös käsitteet soolo–tutti. Luokassa tulisi olla näkyvillä ne soittimet, joista oppilas saa oman orkesterin luotua sekä telineitä tai muunlaisia rakenteita joihin oppilas saa soittimet kasattua.

3.3.9 Oppitunnin rakenne

Oppitunnit on alun perin rakennettu 30 minuutin mukaan, mutta aina on suositeltavaa, että opetettavat ottavat 45 minuuttia 30 minuutin sijasta. Mikäli tunnille osallistuu enemmän kuin yksi oppija tai kun tavoitteissa on käydä tunnin asiat läpi rauhassa ja keskittyen. Seuraavalla sivulla taulukosta näkee, millainen on yleinen oppitunnin rakenne ja jota itse olen käyttänyt toimivana pohjana oppitunneilla (taulukko 3).

TAULUKKO 3. Yleinen oppitunnin rakenne.

<p>A) Uuteen soittimeen tutustuminen:</p> <p>Soittimen historia, käsitteleminen ja rakenteen tutkiminen, äänen tuottaminen, tarinasoittaminen sekä improvisaatio.</p>
<p>B) Luova työskentely:</p> <p>Vihkotyö, missä oppilas tekee viivattomaan vihkoonsa teoriaharjoituksia, opettelemalla kaiken oman käden kautta.</p> <p>Musiikillisen ilmiön ihmettelyä ja sen elementtien tutkimista, esimerkiksi ääniaaltojen ja oman kehon resonoinnin.</p> <p>Erilaisia kuunteluharjoituksia.</p>
<p>C) Oma orkesteri tai yhteissoitto:</p> <p>Oman orkesterin luominen, rakentaminen ja soittaminen improvisoiden tai muu oppilaan omavalintainen yhteissoittotoive.</p>

Oppilaan innostus ja jännitys uutta soitinta kohtaan on parhaissa voimissa oppilaan tullessa tunnille ja siksi uuden soittimen tutkiminen on ajoitettu heti oppitunnin alkuun. Koska käytössä on kolme neljä oppituntia, jokaista

soitinryhmää varten, on muistamista tehostettava kertaamalla ja kyselemällä mitä, oppilas muistaa edellisiltä kerroilta.

Oppilas voi ottaa tunnin alussa käsitellyn soittimen mukaan tunnin lopulla tapahtuvaan yhteissoittoon, mikäli hän näin haluaa. Tässä vain mielikuvitus on rajana ja lapsen toiveita on tärkeä kuunnella. Jos oppilaalla on motorisia vaikeuksia, voi vanhempi auttaa soittimen käsittelyssä.

Kun oppilas on purkanut innostustaan ja uuteen soittimeen on tutustuttu, on sen jälkeen paras aika keskittymiselle. Tämän hetken tarkoituksena on käydä läpi musiikinteoriaa ja saada oppilaan kotiläksyt aluille. Samalla oppilas viedään ihmettelyn ja keskittymisen kautta hetkeen ja mielentilaan. Jossa improvisaatio onnistuu parhaiten. Toisin sanoen luovuus houkutellaan esille oppilaassa ihmettelyn keinoin.

Tunnin lopulla tullaan yhteen ja musisoidaan. Tässä vaiheessa oppilas rakentaa oman orkesterin ja improvisoi. Musiikillisia käsitteitä harjoitellaan improvisaation kautta. Jos tunnille osallistuu koko perhe, voivat he valita heidän toivomansa soittimet ja rakentaa niistä oman perheorkesterin. Kaikille soittajille löytyy oma osansa, kvinttisäestys, pienet melodiasoolot, rytmisoolot tai alku- väli- ja loppusoirot. Yhteissoitto on mainio hetki harjoituttaa johtamista: kukin soittaa vuorollaan tai yhdessä ilman muuta päämäärää, kuin soittamisen ilo.

4 OTE MULTI-INSTRUMENTTIOPETUKSESTA

4.1 Vaskien esittely

Tässä kappaleessa käydään yleiskatsauksella läpi syyslukukauden oppituntienrakenteita opettajan ja oppilaan osalta. Tarkastelun kohteena ovat vaskisoittimet, joista monet ovat kehitetty merkinantovälineiksi, metsästystorviksi ja saavat meissä luonnollisesti aikaan mielikuvia metsästä, laivoista tai marssivasta eteenpäinmenosta, niin kannattaa käyttää näistä syntyviä mielikuvia hyödyksi tutustuttaessamme oppilasta ensimmäistä kertaa tähän soitinryhmään.

Luomalla syvempää ymmärrystä oppilaan käsissä olevaan soittimeen ja sen alkuperään, auttaa oppilasta hahmottamaan miksi kyseisestä soittimesta tulee juuri tietynlainen ääni. Soitin ei enää silloin ole vain yksi muiden joukossa, vaan sille syntyy tarkoitus ja alkuperä. Seuraavalla sivulla kuvassa nähdään vatsavaivainen metsäpeura luomassa pientä hilpeyttä oppitunnille, samalla kun käyrätorven kanssa ollaan metsä ja metsästyshenkisessä äänimaailmassa (kuva 3) seuraavalla sivulla.

KUVA 3. Vatsavaivainen metsäpeura.

4.2 Käyrätorvi

Opettajan materiaali

4. Tunti Vaskisoittimet Käyrätorvi

Tarinaimprovisaatio (soitinesittely)

Metsäpeura

Aikaisin aamusta metsä on vielä viileä ja hiljainen. Alkusyksyn sumu ajelehtii puiden lomassa pilkottavalla metsäaukealla, tuoksuu sateelta ja lehdiltä. Lehtipuiden lomasta aukealle astuu metsäpeura (ääni) se astelee ylväänä ja vilkuilee sivuilleen varoen askeliaan (ääni). Puista tipahtelee öisen sateen jälkeisiä pisaroita ja vielä vihertävä ruoho näyttää sen mieleltä maukkaalta. Silloin aukean toiselta laidalta, kuusien välistä astuu hirvi (ääni) sen kantama sarvikruunu on painava ja se pitää päätään korkealla pystyssä. Havaittuaan metsäpeuran se ravistelee turkkiaan ja astelee uteliaana lähemmäs (ääni). Peura on hirven ystävä, se puhahtelee tutun hahmon tunnistaessaan ja jäävät rauhassa syömään metsäaukealle vieretysten (äänet).

Anna aikaa tässä taas improvisaatiolle ja äänelliselle dialogille. Tässä voi aivan hyvin olla, vaikka käyrätorvi ja pasuuna, tai kaksi muuta vaskisoitinta. Jos on mahdollisuus yhteen vaskisoittimeen, voi toinen soitin olla muu. Nimetään yhdessä käyrätorven osia vihkoon. Isommille oppilaille soittimen historiaa.

Teoria:

Miten ääni syntyy?

Tätä tutkimme, testaamme ja teemme käytännön harjoituksia seuraavien 4:n oppitunnin ajan.

Miten ääni syntyy? Kysyn sitä oppilaalta, pohdimme yhdessä. Annan esimerkkejä luonnosta, taputuksesta, soittimista. Kuuntele oppilaan omia ideoita, mietteitä, kysymyksiä ja keskity niihin. Lähden opettamaan ja kertomaan niiden pohjalta. Tässä kannattaa kuunteluttaa eri pituisia, eri materiaaleja, eri sävelkorkeuksia omaavia soittimia ja materiaaleja. Esim.

malletilla patteriin koputus, pianon matala kosketin, grillitikulla kanteleen kieleen, kahta kiveä yhteen jne.

Anna kysymyksen: ”miksi en kuule niitä yhtä pitkinä?” jäädä ilmaan ja mietittäväksi seuraavaan kertaan.

Läksy: tuo luonnonsoittimia tunnille, kivet, kepit, lehdet jne. Mitä löydät?

Oma orkesteri:

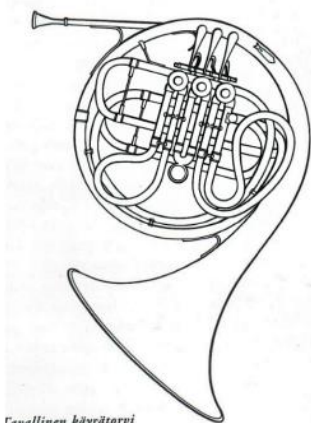
Omaan orkesteriin voisi lisätä luonnosta löytyviä rytmisoittimia. Kepit, kivet, tikut, kävyt, lehdet jne. Anna oppilaan tuoda mieleisiään tunnille. Metsäteema vaskien tarinainprovisaatioissa ja teorian tehtävien kautta tutkitut äänien pituudet ja korkeudet saavat hyvin jatkoa näin.

Yhteissoitto:

Metsän laulajaiset. Tutustutaan lauluun ja siinä esiintyviin eläimiin. Löytyykö jo sama syke soittaessa?

Oppilaan materiaali

4. Tunti Vaskisoittimet Käyrätorvi

Tavallinen käyrätorvi

Läksy: muistatko käyrätorven osat?

Miten ääni syntyy? _____

Mistä materiaaleista kuuluu ääni pisimpään?

Puu

Tikku

Tee kokeilu ja yhdistä!

Metalli

Plektra

Kivi

Sormi

Muovi

Kapula/Malletti

Lasi

Kynä

1. Tämä yhdistelmä soi pisimpään _____

2. Näissä lyhyin ääni _____

Läksy: tuo mukanas luonnosta keräämiäsi soittimia seuraavalle tunnille. Kiviä, keppejä, lehtiä jne.

4.3 Pasuuna

Opettajan materiaali

5. Tunti Vaskisoittimet Pasuuna

Tarinaimprovisaatio (soitinesittely)

Metsäaukea

Hirvi

Hirvi on kulkenut tiheässä kuusikossa jo pitkään. Sen rauhallinen askel ja nälkää muriseva maha (ääni) ovat vieneet sitä lähemmäs metsäaukeaa. Se tietää, että aamukaste on raikastanut alkusyksyisen vihertävän heinikon metsäaukealla, sen maha päästää kovemman murinan (ääni). Hirvi haistelee ilmaa, tuoksuu sateelta ja lehdiltä. Kohta se on perillä.

Se pysähtyy kuitenkin kuusien suojaan, koska metsäaukealla on jo vieras (ääni). Hirvi toivoo, ettei maha murahda juuri tuolloin koska metsäaukealla aamupalaansa mutustava metsäpeura ei ole sitä vielä huomannut. Hirvi seisoo liikkumattomana. (Ääni) sen vatsa päästää niin pitkän ja kuuluvan, nälkäisen murinan, että metsäpeura kohottaa katseensa hirveä kohden (ääni).

Onneksi metsäpeura on hirven vanha tuttu ja kumpikin mahtuvat aukealle syömään. Hirven vatsa päästää enää vain pienen onnellisen murahduksen (ääni).

Isommille oppilaille soittimen historiaa.

Teoria:

Miten eri materiaalit tuottavat ääntä? Kertaamme viime tunnilta muistamiamme asioita. Keskitymme kokeilemaan ja vertaamaan eri materiaaleja äänen pituuden vaikuttamiseen. Anna oppilaan olla itse kekseliäs ja luova, vain tarvittaessa anna vinkkejä ja esimerkkejä. Miten kauan soi puu, metalli, muovi, lasi. Keskittyen vertaamaan ajallisia pituuksia eri materiaalien välillä. Vaikuttaako äänen pituuteen se, millä soitan? Plektra, sormi, malletti, tikku, muovikynä jne.

Läksy: Osaatko nimetä pasuunasta yhden tai monta osaa?

Oma orkesteri:

Mukana soitossa luonnosta löytyviä soittimia. Tunnistatko äänen, jos laitat silmät kiinni? Saako luonnonsoittimista aikaan eri sävelkorkeuksia?

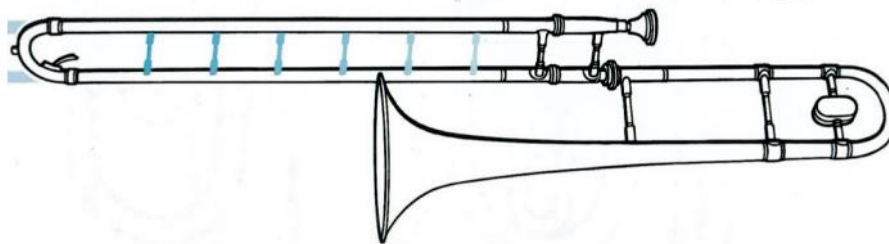
Yhteissoitto:

Mukana perheen omia luonnonsoittimia.

Metsän laulajaiset: opettaja säestää ja laulaa säkeistöjä, muilla valitsemansa luonnonsoittimet. Soolo-kohdissa oppilaiden valitsemat äänet eläimiksi ja niiden soolot.

Oppilaan materiaali

5. Tunti Vaskisoittimet Pasuuna

Läksy: muistatko pasuunan osat?

Tehtävä: jos laitat silmät kiinni, tunnistatko äänen?

Metsän laulajaiset

Mitä eläimiä laulussa esiintyy? Ympyröi

Tikli	Peipponen	Näättä	Korppi	Rastas	
Kyykkäärme	Hannu Hanhi	Kiuru	Tikka	Jänis	Hyttynen
Hevonen	Ahven				

4.4 Trumpetti

Opettaja

6. Tunti Vaskisoittimet Trumpetti

Tarinaimprovisaatio (soitinesittely)

Metsäaukea

Kettu

Kettu (äänenä vaikka jokin rytmisoitin) juoksee häntä suorana, vikkelät jalat vatsan alla pinkoen pitkin polkua. Se yrittää poukkoilla ja kääntyillä, mutta takaa kuuluva koirien haukunta saa sen hätääntymään entistä enemmän. (Ääni) kantautuu torven toivotusta ja kettu tietää, että syksyinen metsästys on alkanut. Hevosten kaviot takovat sammaleista metsää ja joka puolelta kantautuu huudahduksia ja (ääni) torven ääntä.

(Ääni) metsästystorven fanfaari raikuu pitkin metsää ja kettu on nyt koko joukkion etunenässä. Sen pitää päästä puikahtamaan koloon maan alle!

Metsäaukea levittäytyy äkkiä sen eteen, nopeaan, piiloon takaa kuuluvaa ääntä (ääni). Torven ääni pysähtyy metsäaukealle ja soi puiden rungoista, sammaleisista kivistä, pitkin heinikkoa. Kettu on piilossa syvällä heinikossa, kiven takana. Se on kyyristynyt matalaksi ja se odottaa. Mitään ei kuulu... Metsästysjoukon äänet loittonevat. Ketun kuono vetäytyy hiljalleen tyytyväiseen virneeseen. Se on jälleen kerran ollut ovelampi kuin ratsujoukko.

Kaukaisuuteen hiljenevä metsästystorvi (ääni) sammuu ketun nostaessa päätään nähdäkseen metsäaukean olevan jälleen tyhjä. Sen korvat pilkistävät heinien lomasta.

Soittimen historiaa on vaihtoehtona.

Teoria:

Miten pitkään eri sävelet soivat? Pieni kertaus aiheeseen ja äänien pituuksiin.

Tällä tunnilla otamme sekuntikellolla aikaa pianon sävelistä, kirjaten tulokset omaan vihkoon.

Äänen pituus harjoitus:

Oppilas sovitun metrimäärän päässä pianosta (kirjataan vihkoon).

Opettaja soittaa pianosta matalan sävelen, pedaalin pohjaan ja antaa sen soida.

Oppilas painaa sekuntikellon päälle ja pois päältä, kun ei enää kuule säveltä.

Sekuntimäärä kirjataan vihkoon.

Sama keskirekisteristä ja viimeiseksi korkealta.

Läksy: Muistatko trumpetin osia? Osaatko kertoa mistä ääni syntyy?

Oma orkesteri:

Metsän laulajaiset. Oppilas voi soittaa omia improvisaatioita ja sooloja keksimillään soitinkombinaatioilla. Saako esim. lasipullosta ja tikusta linnun äänen?

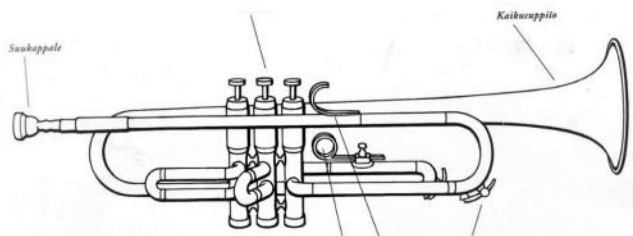
Yhteissoitto:

Metsän laulajaiset: opettaja säestää, mukaan myös vasket, yhdelle tai monelle.

Anna valita äänet eläinsooloiksi. Yhteissoitto ja eläinorkesteri. Ääniteatteri.

Oppilaan materiaali

6. Tunti Vaskisoittimet Trumpetti

Läksy: nimeä trumpetin osat.

Tehtävä: mitaamme eri äänenkorkeuksia pianolla ja niiden kestoja.

Matala sävel _____ sek.

Keskisävel _____ sek.

Korkea sävel _____ sek.

Otimme pianosta _____ metriä etäisyyttä.

Käytimme sekuntikelloa.

Läksy: nimeä nuotit, jotka jo tiedät. Jätä muut vielä tekemättä.

4.5 Tuuba

Opettajan materiaali

7. Tunti Vaskisoittimet Tuuba

Tarinaimprovisaatio (soitinesittely)

Metsäaukea

Karhu

Karhu on aamuauringon herättämänä kömpinyt pesästään (ääni). Sen pehmeät, suuret tassut painautuvat sammaleiseen polkuun, kun se rauhallisesti löntystelee mustikan varpuja kohti (ääni). Se maistaa jo suussaan mehevien, kypsien marjojen ihanan maun, kun jokin se vieressä polulla vilahtaa! Kettu! (ääni) ”Mihin sinulla on noin kova kiire?” kysyy karhu (ääni). ”Etkö kuule metsästystorven ääntä joka perässäni kantautuu ja koirien haukuntaa?” huutaa kettu pinkoessaan häntä suorana karhun ohi. Karhu kuulostelee (ääni) ja päättää kääntyä toisaalle, toiseen mustikkapaikkaan. ”Onneksi niitä riittää täällä” (ääni), tuumii karhu. Sen paksut tassut (ääni) ottavat muutamat juoksuaskeleen (ääni).

Tässäkin voi olla kaksi karhua, jotka lähtevät yhdessä mustikoita syömään, kaksi vaskisoitinta. Tai vaskisoitin ja toinen vaikka patarumpu/conga. Näin saadaan aikaan yhteistä äänidialogia.

Soittimen historiaa isommille oppilaille.

Teoria:

Miten pitkään eri materiaalit kantavat ääntä? Muistelemme edelliskerran kokeilua pianon eri korkuisten sävelten kanssa.

Otamme vihon esille ja rupeamme kirjaamaan eri materiaaleja ja soittimia käyttäen äänien pituuksia. Anna oppilaan soittaa myös esimerkkejä.

Läksy: muistatko tuuban osien nimiä?

Oma orkesteri:

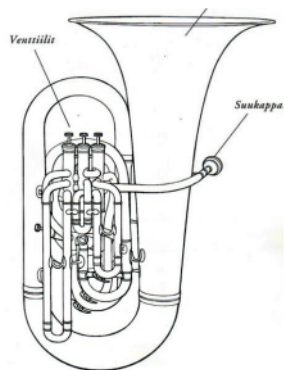
Päätäkää mitkä Metsän laulajaiset laulussa on eri eläinten äänet, löytyykö luonnon soittimista? Ota mukaan myös vasket. Ääniteatteri laulun säkeistöjen mukaan, opettaja säestää ja laulaa, oppilas sooloilee valitsemansa äänet mukaan.

Yhteissoitto:

Metsän laulajaiset: koko laulu sooloineen esityksenä. Kutsu mukaan joku kuuntelemaan tai videoikaa se muille perheen jäsenille lahjaksi. Voit myös laittaa hieman taustaa, vihreä kangas, oppilaalla ehkä jokin kuvaava vaate tai maski.

Oppilaan materiaali

7. Tunti Vaskisoittimet Tuuba

Läksy: osaatko nimetä tuuban osat?

Erilaisia soittimia ja niiden äänten pituuksia.

Kivi _____ sek.

Rumpu _____ sek.

Lasi _____ sek.

Pianon keski-c _____ sek.

Ksylofoni _____ sek.

Oma valinta _____ sek. Nimeä mikä _____

Oma valinta _____ sek. Nimeä mikä _____

Metsän laulajaiset esitys!

Mitä soittimia saitte mukaan?

5 LASTEN SÄVELTÄMINEN MULTI-INSTRUMENTTIOPETUKSESSA

Olemme luoneet monenlaisia tapoja lähestyä säveltämistä Multi-instrumentissa, seuraavaksi esimerkki siitä. Säveltäminen on keskeisessä roolissa Multi-instrumenttiopetuksessa, missä oppilaat itse päästävät oman luovuuden elämään tekemisessään.

Kuvissa on erilaisia tehtäviä ja sävellysharjoituksia, joita oppilaat ovat itse työstäneet tunneilla ja kotona (kuvat, 4–11).

5.1 Kuvasta melodiaksi

Taulukon vaiheiden ohjeistama suurempi sävellysharjoitus aloitetaan kevätlukukauden viidennen tunnin aikana ja se jatkuu aina seitsemännelle tunnille asti (taulukko 4).

TAULUKKO 4. Tuntien 5, 6 ja 7 sävellysharjoitus: kuvasta melodiaksi.

A) Ystävät ovat vasemmalla sijaitsevassa kodissa.
B) Tapahtuu jotain, miksi toinen lähtee omaan kotiin.
C) Ystävä jättää jalanjälkiä pitkin matkaa.
D) Väritä jalanjäljet värinuoteilla. Jäljet voivat olla pieniä tai isompia ja niistä saamme nuottien aika-arvoja.
E) Tarinasta voi kehittää melodiaan sanat.
F) Opettaja auttaa säestämisessä. Tee tarvittaessa helpot soinnut.

5. Tunti kantele:

Tunnilla annetut tehtävät tehdään omaan vihkoon, aukeamalle. Oppilaan annetaan itse ideoida ja miettiä mille soittimelle sävellys tulee: pianolle, marimballe, metallofonille (kaikkia värikoodin värejä voi käyttää), kanteleelle

(käytä kanteleen kielten värejä) tai jollekin muulle soittimelle. Oppilas käyttää omaa luovuuttaan tehdessään seuraavia tehtäviä oman vihkonsa aukeamalle.

6. Tunti Kantele:

Taulukon 3 ohjeistaman sävellyksen tekemistä jatketaan tällä tunnilla oppilaan oman vihkonsa aukeamalle ja oppilaan annetaan itse ideoita.

7. Tunti Harppu:

Tällä tunnilla soitetaan aikaisemmilla tunneilla valmiiksi tullutta sävellystä sillä soittimella, mille se on osoitettu. Ajatuksia vaihdetaan oppilaan kanssa, kuten millainen siitä tuli? Miltä se kuulostaa? Onko se surullinen, iloinen vai jonkin muun tunteen herättävä kuulijassaan tai soittajassaan. Sävellys kirjataan nuoteille ja tässä käytetään valmista nuottipaperia. Kotitehtäväksi oppilas saa viimeistellä sävellyksensä, mikäli se on vielä kesken.

5.2 Kuvallisuus ja säveltäminen

Kuvassa, on sävellysharjoitus, missä oppilas joutuu käyttämään intervaleja, kolmisointua ja erilaisia efektejä (kuva 4).

The image shows two pages from a student's notebook. The left page, dated 2.2.2021, contains a handwritten musical score for piano by Vilma Parikka. The score is written on two staves, with various notes and accidentals. The right page, dated 26.1.2021, is titled "KOLMISOINTU JA LUMIUKKO" and features several colorful drawings and musical notations. The drawings include a snowman, a snowflake, and a snowman building snowballs. The musical notations include notes, accidentals, and labels such as "KOLMI-SOINTU", "PITKÄ-NUOTTI", "LÄMMET NUOTTI", "KLUSTERI", and "FORTE".

KUVA 4. Kolmisointu ja lumiukko.

Kuvassa, on melodian kuljetusharjoitus sekä intervalleja (kuva 5)

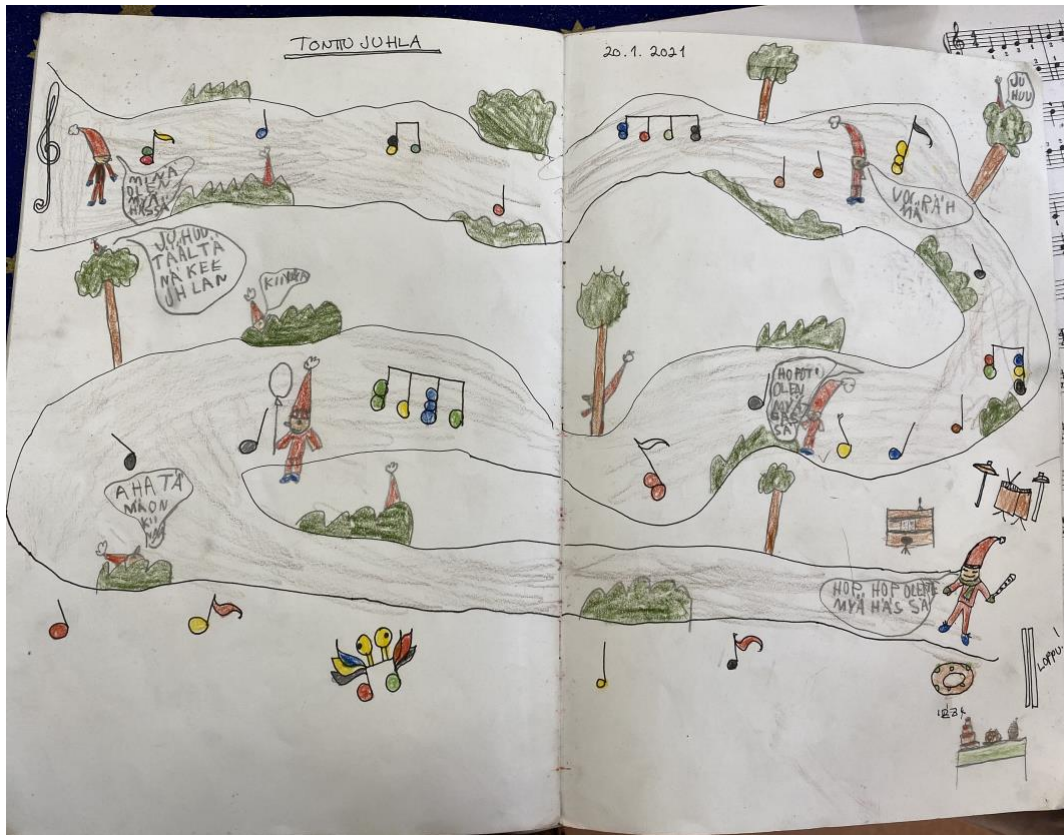
The image shows a handwritten musical score on the left page and a series of pedagogical diagrams on the right page, both for the piece 'Lumiukkomarssi' by Alica 9.v.

Left Page: Musical Score
 Title: Lumiukkomarssi
 Composer: Alica 9.v.
 The score is written on a grand staff (treble and bass clefs). It consists of several staves of music, with a final line of notes at the bottom.

Right Page: Pedagogical Diagrams
 Title: TÄYDENÄ: Lumiuko-marssi
 Date: 11.3.2021
 The diagrams illustrate the melody's movement using various visual aids:
 - **lyhyet motit**: Four small red circles representing short motifs.
 - **Kuljenta**: A character with a hat and a red body, moving across a path of circles.
 - **Pille huuti**: A character with a large mouth and a red body, representing a shout.
 - **Tuosit**: A character with a red body and a hat, representing a note.
 - **Lilkevä melodia ylöspäin**: A character on a ramp with a red body, representing an ascending melody.
 - **Lilkevä melodia alas päin**: A character on a ramp with a red body, representing a descending melody.
 - **Finale!**: A character with a red body and a hat, representing the end of the piece.
 At the bottom, there are four musical symbols: a quarter note, a half note, a dotted half note, and a whole note.

KUVA 5. Lumiukkomarssi.

Kuvassa, on oppilaan itsetyöstämä sävellys nimeltään tonttujuhla (kuva 6).

KUVA 6. Tonttujuhla.

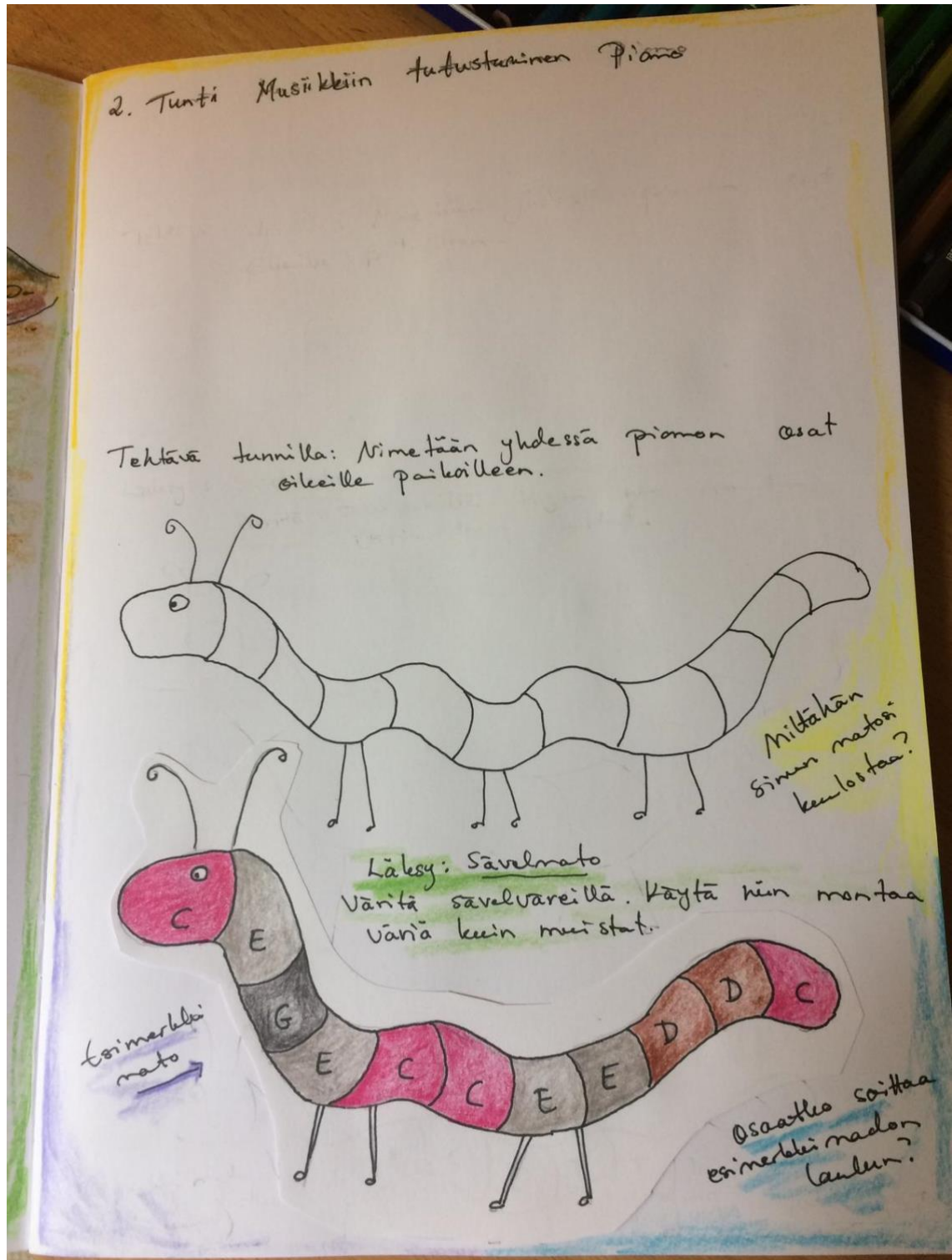
Kuvassa, on sävelharjoitus, jossa valitaan vappupalloista säveliä nuottiriveille (kuva 7).

VAPPUPALLO MUSATEHTÄVÄ 15.5.

The image shows a hand-drawn musical exercise on two pages. The left page is titled "VAPPUPALLO MUSATEHTÄVÄ 15.5." and features 16 numbered balloons of various colors (red, green, blue, yellow, black, brown, grey) with musical notes written on them. The right page shows two staves of music with notes corresponding to the balloons. The notes are: Staff 1: C, D, C, E, F, E. Staff 2: F, C, D, D, F, A, C. At the bottom, a scale is shown: C, D, E, F, G, A, B, C.

KUVA 7. Musatehtävä: vappupallo.

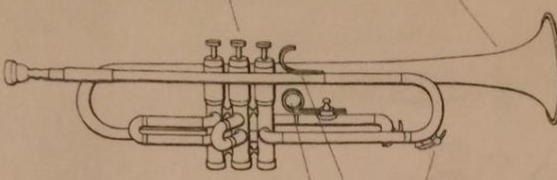
Kuvassa, on toisen oppitunnin tehtäviä (kuva 8).

KUVA 8. 2. Tunti: musiikkiin tutustuminen pianolla.

Kuvassa on kuudennen oppitunnin tehtäviä (kuva 10).

6. Tunti Vaskisoittimet Trumpetti

Läksy: nimeä trumpetin osat.

Tehtävä: mittaamme eri äänenkorkeuksia pianolla ja niiden kestoja.

Matala sävel 25,05 sek.

Keskisävel 26,37 sek.

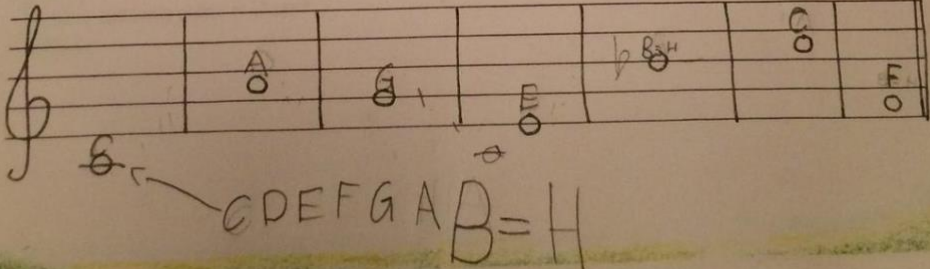
Korkea sävel 09,36 sek.

Otimme pianosta 4 metriä etäisyyttä.

Käytimme sekuntikelloa.

Läksy: nimeä nuotit, jotka jo tiedät. Jätä muut vielä tekemättä.

= KOROTUSMERKKI
b = ALENNUSMERKKI

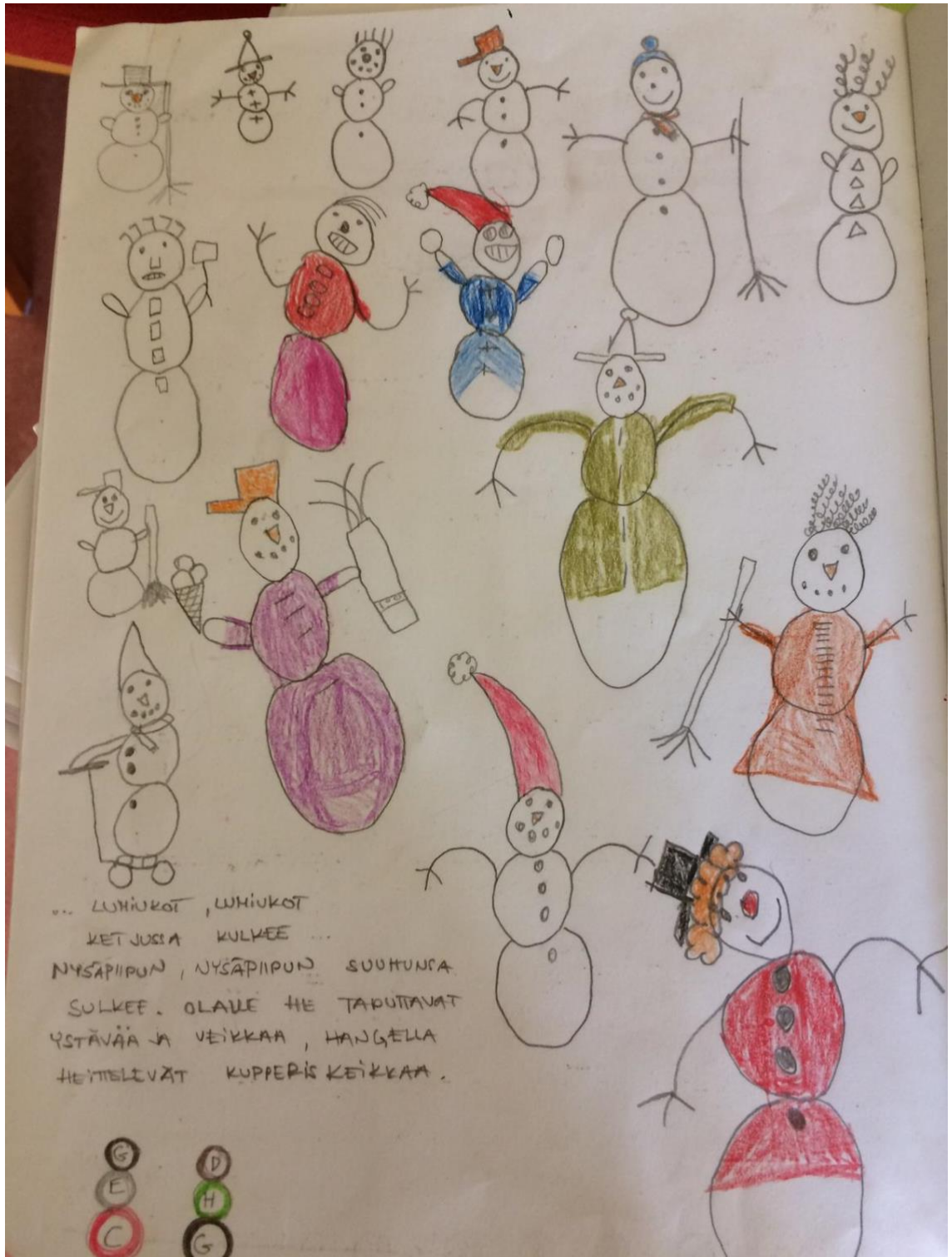
KUVA 10. 6. Tunti: vaskisoittimista trumpetti.

Kuvassa on ensimmäisen oppitunnin tehtäviä (kuva 11).

KUVA 11. 1. Tunti: musiikkiin tutustuminen pianolla.

Kuvassa on oppilaan näkemys duureista ja molleista (kuva 12).

KUVA 12. Lumiukot. Kuvallisuuden kautta hahmotamme kolmisointua.

6. POHDINTA

Maailma kehittyy ja monipuolistuu jatkuvasti, niin myös musiikinopetus. Haluan että tulevaisuudessa on mahdollista opiskella musiikkia uudella ja luovuutta korostavalla tavalla. Päämäärässäni on uudenlainen musiikkikoulu, jossa kaikki opetus käyttää Multi-instrumenttiopetusmetodia soitinopetuksessa, perhetunneilla, orkesterivuotena ja Multi-instrumenttiopetuksen jatko-osassa.

Multi-instrumenttiopetuksen jatko-osa soveltuu harrastusmuotona kaikenlaisille oppijoille, perheille, sisaruksille tai isovanhemmille. Tässä harrastusmuodossa jatketaan musiikin yhteissoittoa, luovaa työskentelyä säveltämisen ja musiikinteorian parissa. Oppilas keskittyy valitsemiinsa soittimiin tarkemmin ja sen kautta saattaa tulla halu siirtyä soitinopintojen piiriin tutuksi tulleen soittimen tai soittimien parissa. Aina lukuvuoden puolivälissä ja lopussa oppilaalla on mahdollisuus halutessaan siirtyä soitinopetukseen. Multi-instrumenttiopetus on täysin käyttökelpoinen kokonaisuus myös soitinopetuksen alkeissa ja myös pidemmällekin mentäessä, mikäli oppilaalla on vaikeuksia nuottien hahmottamisessa tai jokin muu hankaloittava tekijä.

Monille yksi lukuvuosi Multi-instrumenttiopetusta ei vielä tuo varmuutta oman soittimen valinnasta, eikä mikään estä oppilasta jatkamasta Multi-instrumenttiopetusta vielä pidemmälle. Multi-instrumenttiopetuksen jatkossa pyritään luomaan mahdollisuuksien mukaan pieniä orkestereita tai soitin- ja lauluryhmiä, että oppilaat pääsevät yhteissoiton kautta eteenpäin taidoissaan ja myös siksi että monet siirtyvät harrastamaan Multi-instrumenttia omalle yksityistunnilleen.

Keskittymis- ja kuunteluharjoitukset auttavat oppilasta muissakin oppiaineissa eteenpäin. Ihmettely, luovuus ja säveltäminen ovat luovuudessaan oivia työkaluja kenelle tahansa. Missä tahansa ammatissa on selvää, että aivojemme monipuolinen aktivointi on tärkeää. Klassisen musiikin saralla on tehty useita neurologisia tutkimuksia, niin aivojen rakenteesta kuin sen aktivoitumisesta soittamisen ja kuuntelun aikana, tuoden positiivisia tuloksia aivojen monipuolisesta aktivoitumisesta soittamisen aikana. Tämä on varsin loogista, Jos

mietimme sitä, miten soitamme pianoa. Missä molemmat kädet soittavat omaa nuottiriviään, joka etenee samanaikaisesti, mutta eri nuotteja soittaen. Näin jo motorisesti kummatkin aivopuoliskot saavat stimulointia sekä näkö-, kuulo- ja tuntoaistimme ovat käytössä samanaikaisesti. Tämän lisäksi kuitenkin tarvitsemme luovuutta, jotta osaamme tulkita musiikkia ja saamme sen kryptisen kielen kuulostamaan elävältä, eikä vain toisiaan seuraavilta yksittäisiltä ääniltä.

Multi-instrumenttiopetuksessa kun keskitymme luovuuteen kaikessa tekemisessä, on meidän aivoissamme tapahtuva aktivointi ja toiminta varsin monipuolista. Luominen tapahtumana on itsessään ihme ja miltä aivomme näyttävätkään, kun luomme? Saamme ilmennetyksi jotain mitä, ei ollut aikaisemmin olemassa. Saamme ihmetellä, eikä heti tarvitse osata nimetä tuntemuksiaan, mutta siltikin ne ovat meille todellisia. Tarvitsemme rohkeutta ihmetellä, koska se on hetki, jolloin ei tiedä mitä seuraavaksi tapahtuu. Meidän on antauduttava ihmettelylle, koska silloin aika katoaa ja saavumme luovuuden lähteelle, jossa ihminen on auki itselleen.

Tärkeää on saada oppilaalle kokemus siitä, että hän osaa itse luoda uutta. Miten tärkeää se onkaan itsetunnon ja omanarvon tuntemisen kasvun kannalta. Nämä ovat suuria rakennuspalikoita kenenkä tahansa kasvun uralla. Ottamalla yksilökohtaisen lähestymistavan opetuksessa, mikä ottaa huomioon oppilaan omat vahvuudet ja heikkoudet. Samalla antaen heille turvallisen ympäristön oppia, tutkia, kokeilla ja löytää se soitin, jota hän todella haluaa soittaa. Antaa oppilaille ikimuistaisen ja positiivisen kokemuksen musiikista, joka jo nyt ensimmäisen lukuvuodenlopussa on istuttanut siemenen mikä itää ja kasvaa heidän jatkaessa eteenpäin omissa musiikin opinnoissaan. Tätä meidän kuuluu vaalia ja kasvattaa, tähän me Multi-instrumenttiopetuksessa ideologiana pyrimme ja juuri näistä rakennuspalikoista saamme kasattua tulevaisuuden musiikinalan monipuolisia osaajia

LÄHTEET

Banes, L. 2008. A Teacher's guide to Multisensory Learning: Improving Literacy by Engaging the Senses. Alexandria: Association for Supervision and Curriculum Development.

Drew, C. 2020. Teacher magazine. What is Finland's Phenomenon-based learning approach? Luettu 28.6.2021. [What is Finland's Phenomenon-based Learning approach? \(teachermagazine.com\)](https://www.teachermagazine.com/what-is-finland-phenomenon-based-learning-approach/)

Egan, K. & Nadaner, D. 1988. Imagination and education. New York: Teachers College Press.

Egan, K. 2005. An imaginative approach to teaching. San Francisco: Jossey-bass Inc.

Folkestad, G., Lindström, B., & Hargreaves, D. 1997. Young people's music in the digital age. Research Studies in Music Education 9(1), 1–12.

Frith, S. 2012. Creativity as a social fact. New York: Oxford University Press.

Fryer, M. 1996. Creative teaching and learning. London: Paul Chapman Publishing Ltd.

Gotlieb, R., Hyde, E., Immordino-Yang, M. & Kaufman, S. 2019. Imagination is the seed of creativity. Teoksessa Kaufman, J. & Sternberg R. The Cambridge Handbook of Creativity. 2. painos. Cambridge: Cambridge University Press, 709-731.

Guilford, J. 1975. Creativity: A quarter century of progress. Teoksessa I. A. Taylor & J. W. Getzels, Perspectives in creativity. Chicago, IL: Aldine Publishing Company, 37–59.

Hargreaves, D. & MacDonald, R. & Miell, D. 2012. Explaining musical imaginations: Creativity, performance, and perception. New York: Oxford University Press.

Hargreaves, D. 1989. Developmental psychology and the arts. Teoksessa D. Hargreaves. Children and the arts. Milton Keynes: Open University Press, 3–21.

Judson, G. & Egan, K. 1992. Imagination in Teaching and Learning. Ages 8-15: the imagination as the great workhorse of learning. Luettu 10.8.2021. [PDF](https://www.researchgate.net/publication/327111111) [Imagination in Teaching and Learning. Ages 8-15 \(researchgate.net\)](https://www.researchgate.net/publication/327111111)

Kaschub, M. & Smith, J. 2009. A principled approach to teaching music composition to children. Research & issues in music education, 7(1), Artikkel 5. Luettu 10.7.2021 [PDF](https://www.researchgate.net/publication/327111111) [A Principled Approach to Teaching Music Composition to Children \(researchgate.net\)](https://www.researchgate.net/publication/327111111)

Kaschub, M. 1997. A comparison of two composer-guided large group composition projects. Research Studies in Music Education, 8(1), 15-27.

Katz, S. & Gardner, H. 2012. Musical materials or metaphorical models? A psychological investigation of what inspires composers. New York: Oxford University Press.

Kaufman, S. 2007. Creativity. Teoksessa C. Reynolds & E. Fletcher-Janzen. Encyclopedia of Special Education (3rd ed.). New York, NY: Wiley.

Koutsoupidou, T & Hargreaves, D. 2009. An experimental study of the effects of improvisation on the development of children's creative thinking in music. Psychology of Music - PSYCHOL MUSIC. 37(1). 251-278.

Lindeberg-Piironen, A. & Ruokonen, I. (toim.) 2017. Musiikki varhaiskasvatuksessa -käsikirja. Tallinna: Paino Printall.

Lonka, K. 2018. Phenomenal learning from Finland. Helsinki: Edita.

Mattila, P., & Silander, P. 2015. How to create the School of the Future- Revolutionary thinking and design from Finland. Oulu: Multiprint.

Moilanen, P. 2015. Reforms in Teacher Education. A Phenomenon-Based Curriculum for Teacher Education. Professional calling in higher education. Challenges of teacher education in the Carpathian Basin, 12-18.

Musical Imaginations. Multidisciplinary perspectives on creativity, performance, and perception. 2012. Muokannut Hargreaves, D. & Miel, D. & MacDonald, R. New York: Oxford University Press.

Naik, R. 2019. Master's Thesis in Education: Phenomenon-Based Learning in Finland. Jyväskylä: University of Jyväskylä.

Raami, A. 2016. Älykäs intuitio. Helsinki: Schildts & Söderströms.

Shams, L. & Seitz, A. 2008. Benefits of multisensory learning. Trends in cognitive sciences, 12(11), 411–417.

Steiner, R. No date. School of practical philosophy Australia. Luettu 10.7.2021. [Our highest endeavour must be to develop free human beings who are able of themselves to impart purpose and direction to their lives. The need for imagination, a sense of truth, and a feeling of responsibility — these three forces are the very nerve of education - Rudolf Steiner - School of Practical Philosophy Australia](#)

Torrance, E. 1963. Education and the Creative Potential. Minneapolis, MN: The University of Minnesota Press.

Vygotsky, L. S. 1931/2004. Imagination and Creativity in Childhood (Trans. M. E. Sharpe). Journal of Russian and East European Psychology, 42(1).

Webster, P. 1987. Refinement of a Measure of Creative Thinking in Music. Teoksessa C. Madsen & C. Prickett (Eds.), Applications of research in music behaviour. Tuscaloosa, AL: The University of Alabama Press, 257-271.

Webster, P. 1994. Measure of Creative Thinking in Music (MCTM-II) administrative guidelines. Evanston, IL: Northwestern University Press.

Wiggins, J. 2001. Teaching for Musical Understanding. New York: McGraw-Hill.

Zittoun, T. & Gillespie, A. 2015. Imagination in Human and Cultural Development. London: Routledge.